

MEMÒRIA 2020

PROGRAMA DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Associació Lligam
T. 93.339.72.00

www.lligamdona.org
[#LligamDona](https://twitter.com/LligamDona)

CASA D'ACOLLIDA ASSOCIACIÓ LLIGAM

INDEX

INTRODUCCIÓ	2
1.- CARACTERÍSTIQUES I OBJECTIUS DEL CENTRE	8
1.1.- El Recurs: La Casa d'Accollida.....	8
1.2.- Objectius.....	9
1.3.- Descripció del Recurs.....	10
2.- PERFIL DE LES DESTINATÀRIES DEL RECURS	11
2.1.- Criteris d'Admissió.....	12
3.- EQUIP HUMÀ	12
3.1.- Les Persones Voluntàries.....	13
3.2.- L'Equip Professional.....	13
3.3.- Professionals en Pràctiques.....	14
4.- QUADRE RESUM DADES GENERALS 2020	15
5.- ANÀLISI I CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ ATESA	15
5.1.- Nº Persones Ateses (dones soles, mares, filles i fills)	15
5.2.- Temps d'Estada.....	16
5.3.- Edat i Nacionalitat	17
5.4.- Dificultats detectades en el moment de l'Ingrés al recurs.	18
5.5.- Situació Laboral	19
5.6.- Font d'Ingressos Econòmics	21
5.7.- Salut.....	22
5.8.- Tipologia i àmbits de la violència masclista viscuda	23
5.9.- Sortides i motius de sortida.....	24
5.10.- Assoliment d'objectius	25
6.- INTERVENCIÓ	27
6.1. Eix Nutrició i Benestar:.....	30
6.2.- Eix Infància, Adolescència i Joves.	33
6.3.- Eix d'Inserció Laboral.....	36
6.4.- Eix de Participació Comunitària.....	42
6.5.- Voluntariat.....	47
7.- RESULTATS, GRAU DE SATISFACCIÓ DONES I PROPOSTES DE MILLORA	48
7.1.- Resultats	48
7.2.- Grau de Satisfacció Dones	51
7.3.- Propostes de Millora	57

INTRODUCCIÓ

En la present memòria resumim l'activitat realitzada l'any 2020 en el programa de violència masclista a la **CASA D'ACOLLIDA** de l'Associació Lligam, dels **casos derivats per el SARA**, Servei d'Atenció, Recuperació i Acollida de l'Ajuntament de Barcelona.

L'Associació Lligam és una entitat privada sense ànim de lucre, nascuda l'any 1994 i declarada d'Utilitat Pública l'any 2012. La seva missió és la sensibilització social al voltant de la igualtat de gènere i la violència cap a les dones, així com donar resposta als efectes que provoca la violència masclista, la desigualtat de gènere i/o social en les dones i les filles i fills a càrrec. En concret, LligamDona, ofereix espais de convivència per la recuperació i reparació dels danys soferts i suport i orientació professional per a la vida autònoma.

Disposem de dues modalitats de recursos residencials per a dones i els seus fills i filles: un és la **CASA D'ACOLLIDA** i l'altre els **PISOS d'INCLUSIÓ**:

- La **CASA D'ACOLLIDA** és un servei residencial d'acolliment per a dones i els seus fills i filles a càrrec, que requereixen d'un espai de protecció per la situació de risc motivada per la violència masclista viscuda. És un servei especialitzat i temporal, que ofereix no només l'acolliment sinó també una atenció socioeducativa per facilitar el procés de recuperació i reparació. Aquest és un servei que disposa de presència professional les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.
- El **PISOS D'INCLUSIÓ** és un servei dirigit a dones amb un avançat grau d'autonomia personal i econòmica, on la presència educativa és de menys intensitat que la Cas d'Acollida, però en tot cas és personalitzat i garantim la disponibilitat de suport professional les 24h, si s'escau.

Aquest any hem continuat acompanyant socioeducativament a dones i llurs fills/es en el seu procés de recuperació i autonomia. L'acompanyament s'ha realitzat de manera coordinada amb el SARA, com a servei referent de les unitats familiars acollides i amb l'equip interdisciplinari que el conforma. Aconseguint així una intervenció integral. La coordinació entre ambdós serveis ha estat continuada, complementant-nos com equips i amb un resultat positiu i beneficiós per les dones acollides a la casa i suposant una ajuda important en els processos dels menors.

Durant l'any 2020 ens hem vist en una situació d'excepcionalitat provocada per la Covid-19 i les mesures preses per les autoritats per fer-li front. Afectant de forma directa a la quotidianitat del nostre servei, les formes de relacionar-nos i les intervencions de les professionals. Aquesta afectació, però, ha variat en funció de la situació a nivell comunitari en la que ens trobéssim (confinament, desescalada, segona onada, tercera, etc.).

Ens hem trobat amb dones i fills/es en períodes de confinament domiciliari, per diverses causes:

- a) **Casos positius Covid-19:** han hagut de romandre tot el temps a la seva habitació. Disposant d'un bany exclusiu per a elles i activant el protocol d'aïllament per Covid-19, previst en el nostre pla de contingència, per tal de garantir el no contagi a la resta de residents i equip professional. Aquesta situació ha estat especialment difícil quan el confinament ha implicat a menors.
- b) **Contacte directe amb casos positius de Covid-19:** En aquest cas el confinament ha estat menys intensiu, d'acord amb les indicacions de les autoritats sanitàries, ja que han pogut sortir de l'habitació i mantenir contacte amb la bombolla de convivència. Tot i això s'ha activat el protocol i de prevenció de contagi, previst en el nostre pla de contingència i s'ha reforçat el seguiment de les mesures higièniques i de distància recomanades.

- c) **Aïllament preventiu:** en aquelles situacions que la persona no s'ha trobat bé però es desconeixia la relació que podia tenir amb el covid19. A l'espera de disposar de resultats de les proves, s'ha realitzat un confinament preventiu.

En tot cas, hem seguit els protocols i les recomanacions establertes a nivell sanitari i s'ha establert una línia de coordinació directa amb el nostre centre de salut de referència, per donar a conèixer la nostra particularitat com a bombolla de convivència. Aquesta coordinació ens ha estat molt útil per fer consultes front a situacions complexes; per coordinar la PCR al conjunt del recurs quan la situació així ho ha requerit i poder fer un seguiment proper en tot moment. Tanmateix, des de l'equip educatiu de Lligam, hem dut a terme una tasca professional més centrada en la contenció dins el quotidià, derivada de l'estrès, l'angoixa i les pors sorgides durant el confinament i pel desconeixement i incertesa front la situació global i evolució de la pandèmia. Val a dir que, per altra banda, la situació ha motivat el sorgiment d'espais de col·laboració que, potser, en condicions normals no s'haguessin donat. A nivell d'entitat ens ha donat ocasió per treballar, cohesionar, escoltar i cuidar el conjunt de situacions individuals, tant de residents com de professionals. Des de les diferents funcions i rols de cada estament de l'entitat hem intentat sumar en una mateixa direcció: a) Cuidar les persones que resideixen i treballen presencialment; b) Cohesionar-nos entorn del desig de cuidar-nos i assolir els nostres objectius professionals; c) Contribuir a deturar la pandèmia a nivell més general vers la comunitat i societat en la que som inscrites.

En aquest any hem hagut de definir un Pla de Contingència que ens permetés saber com actuar i amb qui coordinar-nos per donar resposta a les situacions i casuístiques que es poguessin donar.

El Pla de Contingència contempla:

- 1.- Mesures de Prevenció
- 2.- Mesures organitzatives mentre duri la situació excepcional
- 3.- Mesures d'àmbit laboral mentre duri la situació excepcional
- 4.- Procediment front contagi/aïllament
- 5.- Procediment per incompliment de les mesures decretades.

Hem destinat espais grupals i individuals específics per donar a conèixer la situació, directrius de les autoritats i organització com a bombolla de convivència. El nostre objectiu ha estat vetllar pel no contagi dins la casa i per tant, prevenir i cuidar la nostra conducta també fora de la casa. Generar un sentiment de pertinença i mútua dependència entre totes les persones de la Casa d'Acollida (residents i professionals). Hem definit d'acord amb les directrius i recomanacions que les autoritats han donat en els diferents moments les mesures i protocols d'higiene especialment destinats a l'entrada i sortida del recurs durant la quotidianitat de les dones i fills/es en els períodes de desescalada i de nova normalitat: rentat de mans en arribar a la llar, distància...etc. També s'han restringit les sortides de la Casa d'Acollida durant el temps de confinament com en les onades dos i tres, així com un alt control de l'entrada de personal extern al nucli de professionals i residents, afectat directament a les activitats que, normalment, es realitzen des de l'entitat. L'equip de professionals s'ha anat adaptant als canvis tractat d'afavorir espais d'oci i autocura dins l'espai que conforma la llar.

Hem mantingut dos projectes que ja en el 2019 vam relançar, com són el [projecte d'Arteràpia](#) i el [projecte TUETS](#), de coaching sistèmic. Considerem que tots dos contribueixen de manera clara i directa en donar suport a les persones acollides al nostre recurs i l'assoliment dels objectius d'intervenció socioeducativa que realitzem a nivell tècnic.

A la **CASA D'ACOLLIDA** es desenvolupen tres programes:

- Programa d'atenció i acollida a dones i les seves filles i fills que han viscut **Violència masclista**: té com a finalitat oferir un espai de protecció i recuperació.
- Programa d'atenció i acollida de dones i les seves filles i fills que es troben en situació de **Risc Social**: orientat a dones soles o amb menors que es troben en vulnerabilitat a diferents nivells i en una situació propera a l'exclusió. L'objectiu d'aquest programa és treballar la inserció sociolaboral i enfortir i millorar les relacions materno-filials.
- Programa d'atenció i acollida de dones i les seves filles i fills que provenen d'**Àmbit Penitenciari**: Acollida de dones que estan en presó durant els permisos penitenciaris de segon o tercer grau o també com a espai educatiu de manera continuada a dones en règim de l'art. 182

La nostra intervenció socioeducativa es fonamenta en el **Model Ecològic** (Bronfrenbrenner, 1979), un model que reconeix les arrels culturals e institucionals subjacents en la violència masclista i que permet una intervenció a nivell ampli, amb una visió holística. Es tracta de quatre sistemes en continua acció i dependència. La influència dels sistemes és dinàmica i, segons el moment evolutiu en que es trobi la dona, uns contextos tenen més importància i pes que altres. Tenir en compte això serà fonamental a l'hora de dissenyar actuacions i valorar factors de risc o de protecció.

Aplicat a la violència masclista, aquest model ens ofereix claus de comprensió, explicació i abordatge de la recuperació de la violència viscuda i projecció de futur. Donem suport individualitzat per tant a cada dona per poder encarar i desenvolupar el seu projecte de vida, sense violència, però tenint en compte també el conjunt de sistemes en els que està immersa: relacions, família, comunitat i a un nivell socioinstitucional més extens.

Per altra banda, aquest model ens permet treballar sempre en xarxa amb el conjunt de serveis i professionals que atenen les dones i les seves filles i fills i amb el suport del conjunt de la societat i de les iniciatives i propostes de participació que sorgeixin.

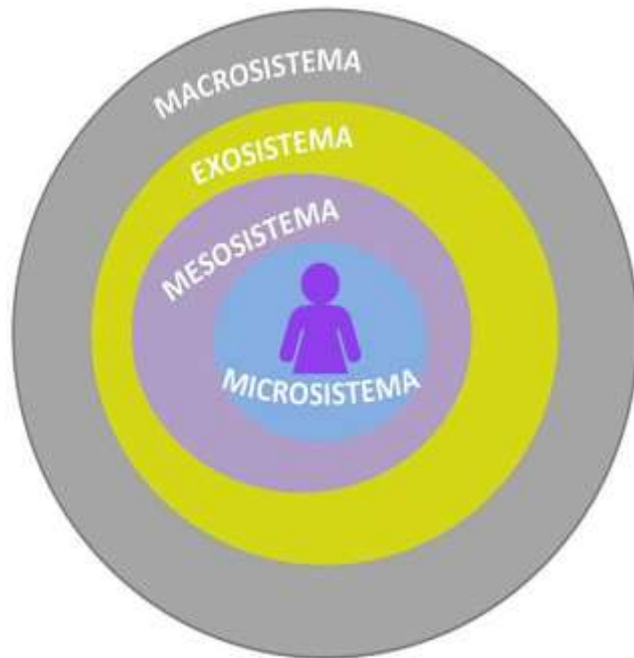
MODEL ECOLÒGIC D'INTERVENCIÓ

Microsistema: És el context més proper i quotidià a la persona: família, escola, veïnat...

Mesosistema: Entorns immediats que afecten a la vida de la persona i en els quals ella actua i participa activament.

Exosistema: La comunitat. Com s'organitza a tots els nivells: econòmic, polític, mitjans de comunicació... Afecta a la vida de la persona però no té una relació directa amb ella.

Macrosistema: fa referència a la societat i el context social més ampli i remet a formes d'organització social i sistemes de creences establerts per la cultura social en la qual creix l'individu. Té a veure amb l'estructura social, les creences, les actituds i els costums d'una societat. I es concreten en models, rols socials, normes escrites i no escrites.

1.- CARACTERÍSTIQUES I OBJECTIUS DEL CENTRE

L'Associació Lligam és una entitat sense ànim de lucre creada fa 26 anys amb l'objectiu principal de buscar tots els recursos i mitjans necessaris per fer possible la inserció social de dones.

Aquest objectiu s'aborda principalment mitjançant recursos d'acollida. En un començament es posa en marxa una Casa d'Acollida, un centre residencial que ofereix habitatge temporal i acompanyament socioeducatiu a dones soles o amb filles i fills a càrrec, que es troben en situació de precarietat econòmica, sense xarxa social o en risc d'exclusió social. I des de l'any 2011 es posa en marxa també un projecte de Pis d'inclusió.

Des de l'any 2000 el nostre projecte i objectiu, inclou dones víctimes de violència masclista.

L'Associació té com a missió la sensibilització social al voltant de la igualtat de gènere i de la violència cap a les dones.

1.1.- El Recurs: La Casa d'Acollida

La Casa d'Acollida de Lligam és un servei residencial d'acolliment temporal per a dones que viuen situacions de vulnerabilitat i de violència masclista i per als seus filles i fills. Proporciona atenció continuada tot les 24 hores els 365 dies de l'any a través d'un equip de professionals i té com a finalitat oferir un espai d'acollida, protecció, convivència i recuperació.

Es tracta de dones que no tenen habitatge per raons econòmiques o que no poden tornar al seu domicili habitual i per tant la Casa d'acollida els garanteix tenir les necessitats bàsiques cobertes; però, sobretot, habitar i tenir la vivència d'un espai i un temps de seguretat i protecció, i també de reflexió i recuperació, fins a tenir l'estabilitat i autonomia suficients i necessàries per aconseguir estabilitzar la seva situació i restablir la relació materno-filial en cas de tenir filles i fills.

El recurs es troba ubicat en una casa unifamiliar amb tot l'equipament bàsic necessari pel seu funcionament. **Té una capacitat màxima de 17 places.**

Està situada a la ciutat de Barcelona i molt ben comunicada amb la xarxa de transports públics, a cinc minuts de la casa trobem: tres línies de metro, estació de Renfe així com diverses línies d'autobusos.

La Casa d'Acollida de Lligam, consta de tres plantes, pati i hort urbà.

A la planta baixa es troben espais comuns del quals podem fer ús les diferents famílies: cuina, sala d'estar-menjador, pati a l'aire lliure amb un petit jardí i sala polivalent per fer activitats i que serveix també com espai de joc per a les filles i fills de les dones acollides. El sostre d'aquesta sala polivalent és un terrat on es situa l'estenedor de roba i un petit hort urbà. En aquesta mateixa planta també es troba el despatx de les professionals i un bany adaptat, així com els rebosts.

A la primera planta hi ha 5 habitacions, dos banys i una galeria amb estenedor cobert i planxa.

A la segona planta hi ha 3 habitacions, habitualment destinades a famílies, un bany complet, un office amb una petita cuina elèctrica, una pica i un terrat.

1.2.- Objectius

L'objectiu del **Programa de Violència contra les Dones** és donar acollida temporal i acompanyament –ja sigui d'urgència o llarga estada- a dones soles o amb filles i fills que pateixen violència masclista i volen fer un procés de recuperació de la violència viscuda.

Els objectius principals són:

1. Donar acollida temporal i un espai de protecció a dones soles o acompanyades de les seves filles i fills i que han viscut situacions i relacions de violència masclista .

2. Promoure l'autonomia, la responsabilitat i l'apoderament de la dona de manera que sigui artífex dels seus canvis i presa de decisions.
3. Enfortir les relacions entre les mares i els seus filles i fills en el nou context familiar.
4. Facilitar la coordinació i el treball en xarxa amb els serveis implicats en l'atenció i seguiment de les dones i menors.

1.3.- Descripció del Recurs

La casa d'acollida és un **servei d'acolliment temporal**, ofereix acollida d'urgència i acollida de llarga estada, tant per a dones soles com per a dones amb filles i fills que han patit violència masclista i es troben en situació de màxima vulnerabilitat.

L'**Associació Lligam** ofereix acolliment residencial amb les necessitats bàsiques cobertes, suplint temporalment la llar familiar d'on han fugit i proporciona una atenció socioeducativa. L'objectiu és que puguin realitzar un **Pla de Treball interdisciplinar**, d'acord amb els serveis especialitzats mitjançant el treball en xarxa i en coordinació amb professionals externs, aconseguint una recuperació integral de la dona i les seves filles i fills.

El servei ofereix una **atenció professional de 24 hores els 365 dies de l'any** i inclou les funcions d'acollida, convivència, manutenció, descans i lleure, com també l'atenció socioeducativa, acompanyament i assessorament a diferents nivells.

L'acolliment d'urgències està orientat a facilitar un acolliment de curta durada, per tal de **garantir la seguretat personal de manera immediata** a les dones i les seves filles i fills si en té. Així com a facilitar un **temps per a la clarificació de la seva situació**. La durada de l'estada en situació d'urgència no serà superior a 1 mes, podent-se prolongar en casos en què per la seva excepcionalitat, es determini ampliar-la i d'acord amb el servei referent extern. Així mateix, és possible que persones que han accedit al recurs en situació

d'urgència puguin continuar en situació de llarga durada al nostre recurs, sempre d'acord amb el servei referent i la pròpia dona.

En el cas d'acolliment de llarga estada, la durada serà d'entre 6 i 9 mesos podent-se prolongar a un any en aquells casos que es valori la necessitat.

2.- PERFIL DE LES DESTINATÀRIES DEL RECURS

El perfil de les destinatàries del nostre recurs és:

- Dones soles o amb filles i fills que pateixen violència masclista i han hagut de sortir del seu domicili i requereixen un espai de seguretat, contenció emocional o acompanyament i orientació professional. Ja sigui que es trobin en situació d'urgències o contemplin una llarga estada.
- Dones i les seves filles i fills, que es troben en situació de risc social que pot afectar diversos àmbits fins esdevenir a una dificultat d'habitatge amb necessitat d'un acolliment, suport i orientació professional.
- Dones provinents d'àmbit penitenciari, en règim de medi obert o permís.

Per totes elles la Casa d'Acollida esdevé un habitatge segur i acollidor on poder refer-se, ressituar-se i reorientar-se vers el seu futur i el de les seves filles i fills.

Amb el suport i orientació de l'equip professional recuperen o adquireixen pautes i capacitats que d'acord amb el Model Ecològic descrit, les situa en un punt de partida més favorable per seguir la seva vida vers a cada un dels sistemes en el que es troben immerses (micro, meso, exo i macro).

2.1.- Criteris d'Admissió

La Casa d'Acollida, té uns mínims criteris d'admissió en pro de fer viable la convivència i els objectius descrits de la intervenció professional.

- Haver estat derivada per servei d'atenció especialitzat, serveis socials municipals i/o altre servei de la xarxa d'atenció a persones que viuen o han viscut situacions de violència masclista, risc social o àmbit penitenciari.
- Mantenir un seguiment social per part del servei que fa la derivació.
- Ser major de 18 anys.
- Manifestar lliurement la voluntat d'ingressar a la casa d'acollida i estar disposada a seguir el pla de treball elaborat conjuntament.
- Acceptar el Reglament i Funcionament del recurs. En el cas de venir amb filles i fills, acceptar també el funcionament intern de mares.
- En cas de tenir antecedents de consum recent de drogues estar vinculada a un servei de tractament i seguiment o iniciar un tractament.
- Estar vinculada a serveis de Salut Mental en cas de malalties mentals diagnosticades. En tot cas, l'estat de salut mental ha d'ésser compatible amb la convivència en col·lectivitat, així com respectar les pautes de medicació i els tractaments prescrits.

3.- EQUIP HUMÀ

Tots els projectes de l'Associació són possibles gràcies a l'equip humà que hi ha al darrera. Un equip humà integrat per les persones voluntàries membres de la Junta Directiva, les professionals contractades, les estudiants en pràctiques i les voluntàries d'acompanyament a les dones. La motivació i la implicació de totes ha fet possible dur a

terme un treball diari compromès amb les dones i les filles i fills, lluitant per la seva recuperació i per la igualtat.

3.1.- Les Persones Voluntàries

Les voluntàries de la Junta Directiva són les que ocupen els càrrecs de presidenta, secretària, tesorera i vocal de l'Associació. Representen l'entitat en les relacions amb l'exterior i vetllen pel bon funcionament de l'Associació.

Les funcions de la resta de voluntariat són principalment donar suport al desenvolupament del projecte educatiu, realitzant activitats, fent acompanyaments a les dones o col·laborant en necessitats de l'entitat. Aquest any han col·laborat en acompanyaments puntuals a metges i gestions, també han donat suport a la formació, tant de les dones com dels menors, han realitzat alguns tallers a la casa d'acollida que promouen la cura, el benestar i l'increment de capacitats per afrontar una etapa de transició com la que es viu a la casa. També hi ha hagut voluntariat per acompanyar a activitats culturals i lúdiques fora del servei. D'altres també han col·laborat en tasques de caire logístic. En aquest any 2019 també s'ha produït voluntariat en l'àrea de Comunicació i Màrqueting de l'entitat.

3.2.- L'Equip Professional

L'equip professional, està format per una directora, sis educadores socials i una treballadora familiar. És la part de l'equip humà de caire més tècnic vers la intervenció socioeducativa del projecte descrit. Sosté el dia a dia de la Casa i de les dones, filles i fills, acompanyant educativament els processos i donant suport en la quotidianitat.

Es coordina amb els agents i professionals externs vinculats a cada cas. Ofereix a cada persona acollida a la casa un retorn i elements de comprensió sobre la situació viscuda i elements de canvi i vinculació vers un futur cap el que vol encaminar-se. Es pren cura i atenció a cada un dels sistemes amb els que interactua i es desenvolupa cada persona

(micro sistema, mesosistema, exosistema i macrosistema) i s'aborden conjuntament estratègies i accions concretes concordants amb el projecte de futur de cada una d'elles.

Tanmateix, l'equip socioeducatiu de Lligam, realitza l'espai de supervisió per aprofundir en els casos i la nostra tasca socioeducativa d'acompanyament, amb la professional Cristina Garaizabal, de sobrada i mostrada experiència i especialització en l'àmbit.

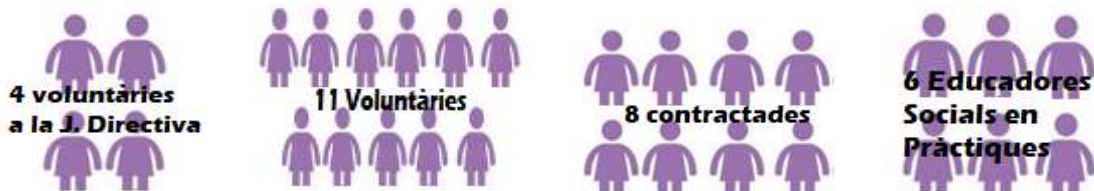
3.3.- Professionals en Pràctiques

En el marc de la col·laboració de l'entitat amb els processos formatius de les futures professionals, l'Associació Lligam ofereix període de pràctiques a estudiants en el marc de convenis de col·laboració signats amb centres formatius que ofereixen estudis d'especialització en violència masclista, igualtat de gènere, risc social i/o intervenció per la reinserció de persones procedents d'àmbit penitenciari; d'acord amb els nostres programes d'intervenció.

En el decurs de l'any comptem amb futurs professionals que estan realitzant formació especialitzada i complementen la intervenció de l'equip, fan propostes de noves activitats o enfocaments...etc. La qual cosa ens duu a mantenir un constant diàleg i reflexió sobre allò que fem i per què ho fem.

Les alumnes de pràctiques han participat amb l'acompanyament diari al recurs i amb la posada en marxa de diferents tallers orientats a les dones i les famílies.

Enguany la Casa d'Acollida ha comptat amb:

Hem incrementat un voluntària a la Junta Directiva, 3 voluntàries d'acompanyament i hem duplicat el nombre d'alumnes en pràctiques.

4.- QUADRE RESUM DADES GENERALS 2020

En el decurs del 2020 hem acollit un total de 39 persones en el marc del Programa de Violència Masclista des de l'Ajuntament de Barcelona. Es tracta de 20 dones i 19 filles i fills. S'ha realitzat un total de 4670 atencions. Dada superior al 2019 (4396), i segurament atribuïble a la menor rotació de residents, per causa de la pandèmia covid19, la qual cosa implica menys places vacants entre els canvis de residents. En total s'ha produït un increment de 274 atencions més que l'any anterior.

PROGRAMA	Nº
VIOLÈNCIA	
CASOS	20
PERSONES	39
ATENCIONS	4670

5.- ANÀLISI I CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ ATESA

A continuació es descriu el perfil i característiques de les dones soles així com les dones amb els seus fills i filles a càrrec acollits a la Casa. En cap cas cal entendre són representatives o extrapolables a una població més àmplia que hagi patit violència masclista, sinó que es circumscriuen estrictament al que s'ha produït en el decurs d'aquest any 2020 en el nostre recurs.

5.1.- Nº Persones Ateses (dones soles, mares, filles i fills)

Aquest any 2020 han estat acollides al programa de violència masclista un total de 39 persones: 20 dones i 19 filles i fills.

7 dones han estat acollides individualment, 13 dones ho han fet acompanyades de les seves filles i/o fills convivint al recurs. La majoria de mares (N=8) han vingut acompanyades d'un sol infant. Seguit de 4 dones amb dos infants i una dona amb 1 infant.

Destacar que tant dones que han estat acollides individualment a la casa, com les que han arribat acompanyades de menors, poden tenir altres filles i fills que actualment estiguin residint amb d'altres familiars, o d'altres situacions posteriorment descrites. Aquesta realitat –filles i fills que no conviuen amb la mare, per diversos motius- no ha estat poc freqüent en el decurs de l'any. Concretament, en el decurs d'aquest 2020:

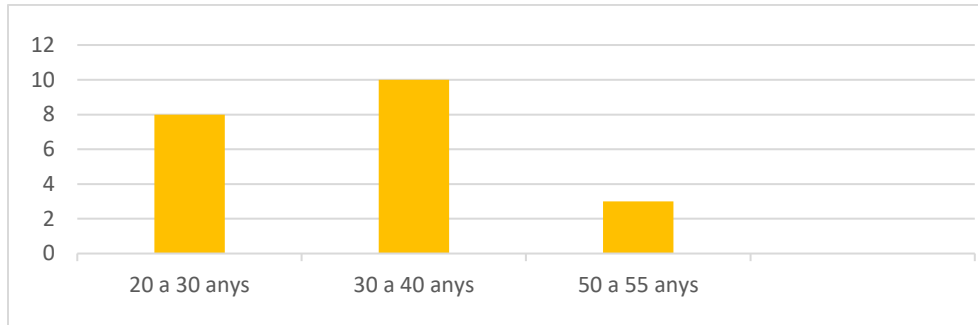
7 mares tenien filles o fills, residint al país d'origen: una de les mares té el fill vivint amb el pare al país d'origen i, les altres sis, tenen els fills a càrrec de familiars. Paral·lelament, 1 mare va entrar al recurs amb el seu fill residint a la província de forma independent, atès que ja és major d'edat.

5.2.- Temps d'Estada

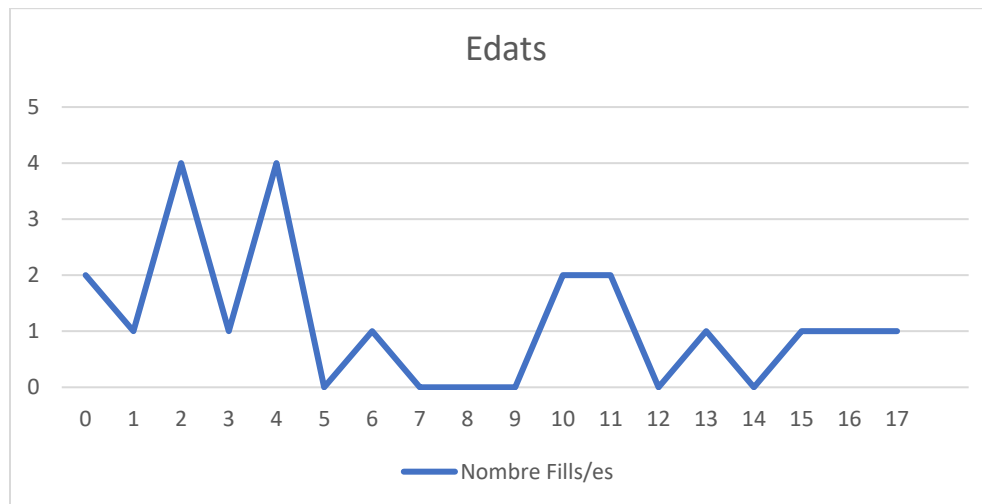
20 dones han estat acollides en llarga estada. La mitjana de temps en aquests casos ha estat de 6 mesos. Però cal dir que cinc casos l'estada ha estat més llarga, superant fins i tot un any. El motiu de la prolongació del seu temps d'estada ha estat, en tots cinc casos, com a conseqüència de la situació viscuda a nivell global arran de la Covid-19: les sortides de dones en pisos d'autonomia va veure's paralitzades i, en conseqüència, això prolongar l'estància de les dones en el nostre servei. Val a dir que la situació laboral i econòmica viscuda tampoc va millorar la inserció laboral de les dones i, per tant, això no va afavorir la sortida del recurs de forma autònoma.

5.3.- Edat i Nacionalitat

La mitjana d'edat de les dones s'ha situat en 34 anys, baixant la mitjana dels anys 2018 i 2019 ubicada en 36 anys. 8 dones tenen entre 20 i 30 anys, 10 dones entre 30 i 40 anys i, 2 dones es troben entre els 50 i els 55 anys. No hem tingut cap dona amb una edat ubicada entre els 40 i 45 anys.

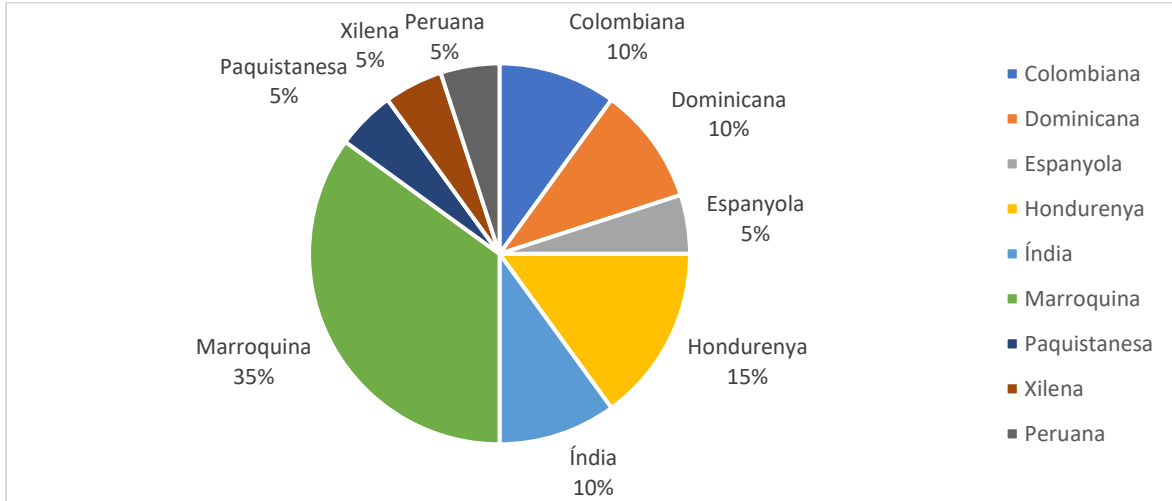

Pel que fa a les filles i fills, la mitja d'edat ha sigut de 6 anys. Ens trobem amb 12 fills/es amb edats compreses dels 0 als 5 anys residint a la llar; dels 5 als 10 anys només hem tingut 1 infant. Dels 10 als 15 anys hem acollit 6 fills/es i dels 15 fins els 17 anys, han residit al nostre recurs, 2 joves.

Per nacionalitats, similar a anys anteriors, una bona part de les dones, el 95% (N= 19) són estrangeres i 5% (N=1) autòctona. Com l'any passat, la majoria de dones han estat de

procedència llatinoamericana (N=10), seguit de les marroquines (N=7) i la resta procedents de la Índia (N=2) i Pakistan (N=1).

5.4.- Dificultats detectades en el moment de l'Ingrés al recurs.

- Autoestima baixa i problemes de salut derivats de la violència masclista.
- Estrès posttraumàtic; dificultats de dormir, irritabilitat, dificultat de planificació i reflexió.
- Dificultats de concentració i dificultats per mantenir una organització diària d'activitats.
- Casos detectats de necessitat de professionals especialitzats en salut mental, exploracions amb intervals de visita molt espaiades, amb dificultats de concretar diagnòstic.
- Alguns hàbits d'alimentació i/o higiene no preservats. Dificultats de mantenir ordre i cura del seu propi espai i el d'ús comú.
- Manca d'ingressos econòmics suficients.

- En alguns casos, dificultats d'exercir funcions de vincle i marentalitat, com a conseqüència de la violència masclista viscuda i amb necessitat d'un suport en la cura dels menors.
- En els casos de dones estrangeres: desconeixement de l'idioma, xoc cultural i manca de permís de residència i treball a l'estat espanyol.
- Aïllament social i comunitari important.
- En les filles i fills, problemes d'escolarització, retràs en el creixement, alteracions de la son i de l'alimentació, manca d'habilitats socials en les relacions, retràs en el desenvolupament motor, ansietat, baixa autoestima.
- Dificultat per posar límits educatius i necessaris, exposar-se com a nova referent familiar davants el fills i filles.
- Quant a les filles i fills acollits, també trobem alguns trets comuns en la dificultat d'afrontar la quotidianitat: retard en el creixement, alteracions del son i l'alimentació; Retard en el desenvolupament psicomotriu, immaduresa relacional, ansietat de separació de la mare, baixa autoestima, impulsivitat i agressivitat.
- Tanmateix, a cada una d'aquestes dificultats, trobem també senyals d'una gran capacitat de resiliència i voluntat de tirar endavant amb els objectius i reptes de present i futur.

5.5.- Situació Laboral

En relació al inserció laboral, cada dona parteix d'un punt de partida diferent. La seva trajectòria laboral i formativa laboral és molt diferent i l'impacte de la violència en aquest àmbit també ho és.

En tots els casos però, les dones han dut a terme accions que han generat una millora en la seva ocupabilitat, encara que no en tots casos el procés hagi finalitzat amb una inserció laboral. Els motius poden ser diversos: a nivell personal, degut a la prioritització d'altres objectius o bé, per motius més estructurals com podria ser la dificultat de conciliació laboral o formativa, la situació de documentació irregular, entre d'altres aspectes.

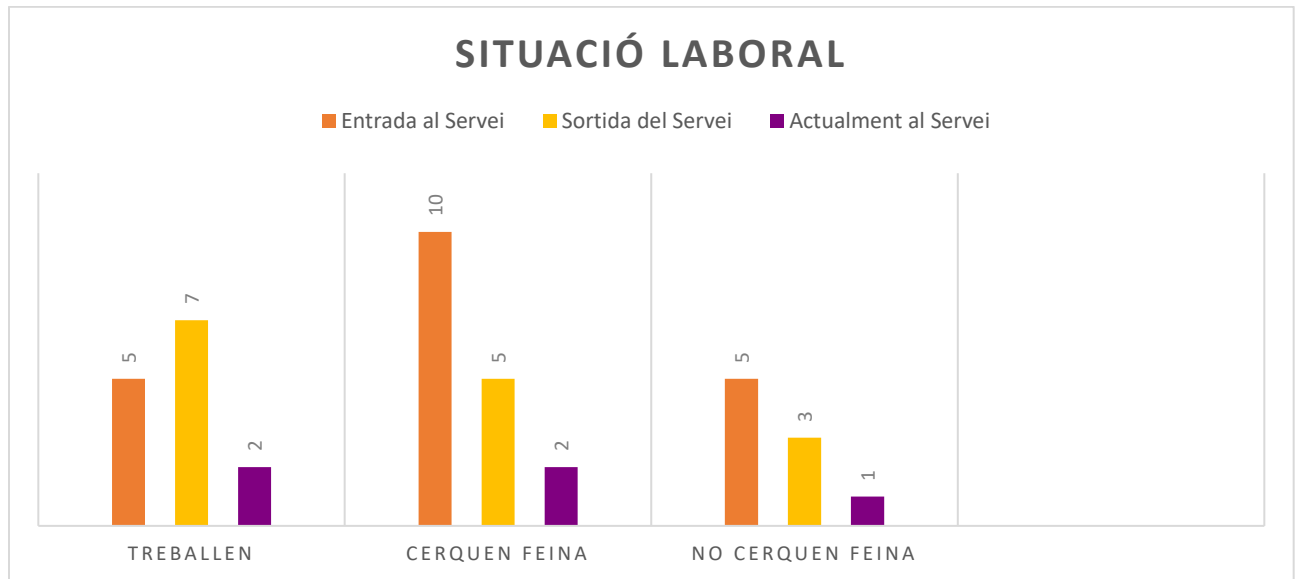
Les dades són les següents:

Al moment d'arribada al nostre recurs, 2 dones tenien feina amb contracte i 3 dones tenien feines esporàdiques per hores i sense contracte. Altres 10 dones es trobaven fent cerca activa de feina.

Les 5 dones restants, es trobaven en etapes de recuperació de la violència masclista viscuda i encara no estaven en una recerca de feina activa, formant part d'itineraris de suport a la feina o bé realitzant algun tipus de formació per tal d'optar a un lloc de treball. En relació a les dones que han residit al servei durant el 2020 i que han finalitzat la seva estada en el decurs de l'any, podem dir que 7 dones han sortit treballant i 5 fent cerca activa de feina. Un total de 3 dones han finalitzat la seva estada al recurs mantenint-se en situació de no cercar feina.

De les dones que van residir durant el 2020 al nostre servei, 5 encara resideixen a la llar: 2 treballen, 2 fan cerca de feina activa i la darrera es troba en etapa de recuperació sense fer cerca activa de feina, formació laboral, etc.

Ens trobem amb que un nombre de les dones ateses amplien els seus coneixements en relació a definir el seu perfil professional, accedir a una formació ocupacional i/o enriquir-se de recursos comunitaris dirigits al suport a la recerca de feina especialitzats en atenció a dones.

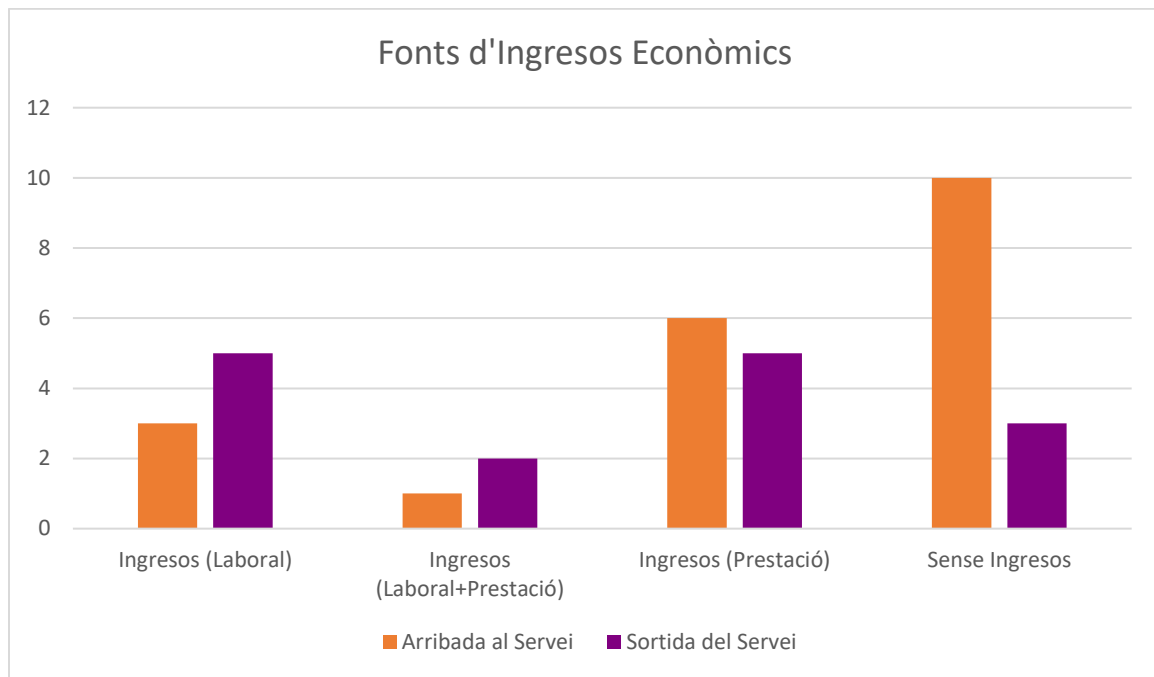

5.6.- Font d'Ingressos Econòmics

De les 20 dones que han residit durant l'any 2020 al nostre recurs, 10 van entrar tenint algun ingrés, les altres 10 dones no disposaven de cap tipus d'ingrés econòmic.

En el moment de la sortida del recurs, de les 15 dones que van sortir durant aquest any, només 3 dones van abandonar el servei sense cap tipus d'ingrés: dues derivades a un altre recurs i l'altra, per retorn a domicili. Les altres 11 dones que van causar sortida del recurs, 7 perceben els seus ingressos per feina (amb contracte o sense) i 4 disposaven de prestacions. 2 dones, tot i trobar-se treballant, perceben també prestacions. Al parlar de prestacions, ens referim a Renda Activa d'Inserció i/o Renda Garantida de Ciutadania o PNC.

Tot i ser elevat el nombre de dones que surten del recurs amb l'obtenció d'ingressos mensuals, ens trobem amb que la majoria perceben menys de 500€ mensuals, la qual cosa les situa en una posició precària i vulnerable.

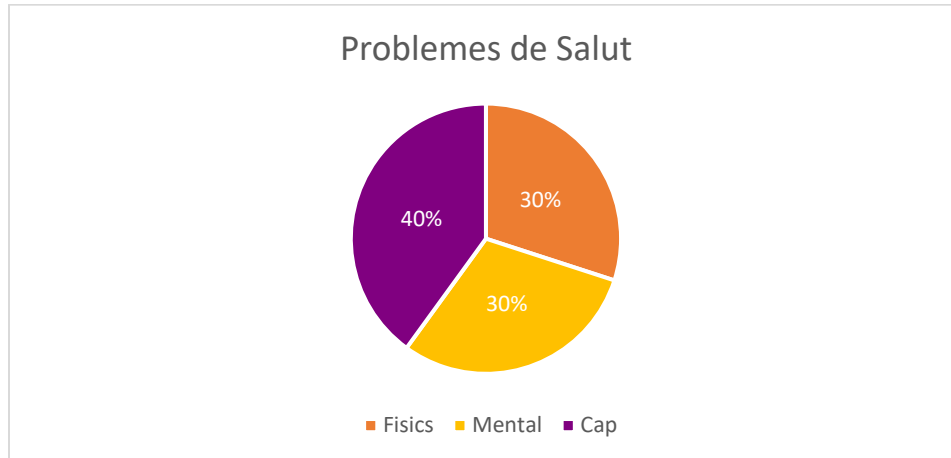

La lectura d'aquestes dades ens continua endinsant en un situació estructural complexa dins la societat, prou difícil per les dones que atenem per se i, encara més, quan es converteixen en principals responsables de la unitat familiar o de si mateixes intentant desenvolupar-se de manera independent en relació als ingressos generats. En alguns casos perquè continuen en la recerca de feina amb ingrés suficient per la seva autonomia i poder optar a alguna habitació, màxima expectativa residencial, degut als alts preus de lloguer; o bé, per la necessitat d'adquirir una formació per poder optar a un lloc de treball i, per tant, viuen durant un llarg temps amb prestació social, i en el millors de la casos ho complementen amb alguna feina no formal i/o de caire puntual.

5.7.- Salut

El 70% dels casos atesos aquest 2020, han presentat algun problema de salut física i/o mental. A nivell físic ens hem trobat que el ventall de dolències ha sigut molt ampli: anèmia, artrosi, tiroides, colesterol, epilèpsia focal, etc. Mentre que a nivell de salut

mental ens trobem amb moltes més similituds: trastorn límit de la personalitat, depressió, estres post traumàtic i dones que es troben assistint a teràpia i/o amb psicofàrmacs.

Moltes dones, durant la seva estada, inicien tractament farmacològic i s'aprofita per treballar la conscienciació de necessitat de fàrmac de manera paral·lela a la teràpia psicològica o altres tipus d'abordatge segons dolència, per tal de pal·liar els efectes negatius dels diferents estats que la malaltia genera, fent que el seu dia a dia sigui altament complicat.

Del total de 20 dones ateses durant el 2020, 5 dones segueixen tractament amb psicofàrmacs antidepressius, ansiolítics o benzodiazepines, o trastorn de personalitat o malaltia mental. Es fa palès que la violència masclista, deixa petja en al salut física i mental de les dones.

5.8.- Tipologia i àmbits de la violència masclista viscuda

En la majoria de casos (N=18) la violència ha estat per part del marit o la parella i, 2 casos on la violència fou font de violació per una tercera persona.

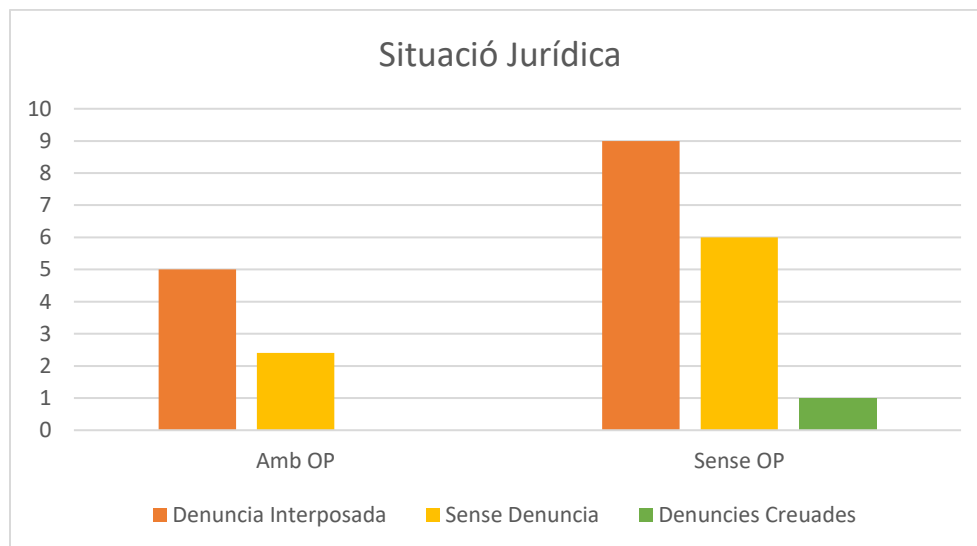
Pel que fa a la durada de la situació de maltractament, ens trobem amb: 2 casos on la relació de violència va produir-se durant un any o menys; 12 casos la violència va tenir

una duració d'entre 1 i 5 anys (60%) ; 3 casos on la violència va esdevenir entre 5 i 10 anys i, en 1 cas la violència fou viscuda durant més de deu anys.

Pel que respecta a la seva situació jurídica: 14 dels casos atesos (70%) havien denunciat, però només en 5 dones van obtenir ordre de protecció tot i que l'havien sol·licitat. En la resta de casos (N=9) no disposen de cap mesura legal de protecció més enllà del residir en un recurs de protecció i confidencialitat.

Per altra banda, 6 de les dones acollides no han interposat denuncia (29%) i 1 dona es troba amb denúncies creuades.

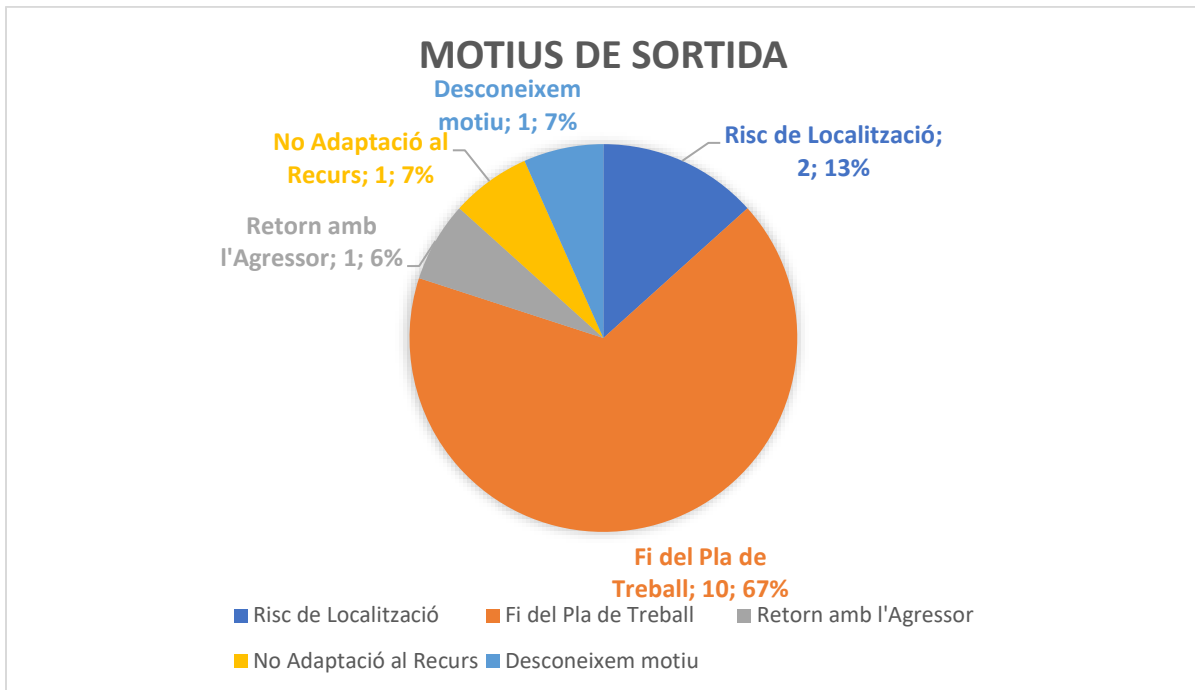

5.9.- Sortides i motius de sortida

De les 20 dones ateses, 15 dones han causat baixa en el decurs del 2020 i 5 dones hi continuen residint durant el 2021.

D'aquestes quinze baixes: 2 van marxar per risc de localització, 1 per retorn amb l'agressor i 1 va ser baixar per no adaptació al recurs. En 1 cas la baixa va ser deguda a la desaparició de la dona.

La majoria de les dones (N=10) van produir la seva sortida del recurs, havent finalitzat el pla de treball previst, essent un total de 7 dones les que van ser derivades a un altre recurs d'acollida o pis d'autonomia de l'Ajuntament de Barcelona, de la Generalitat o de la pròpia Associació Lligam i 3, les que van fer sortida amb allotjament propi.

5.10.- Assoliment d'objectius

Considerem que acollir a les famílies ofereix una base d'estabilitat a les dones per tal de poder portar a terme un procés de recuperació el més exitós possible. La Casa d'Acollida de LligamDona aporta una estabilitat, garantint la seva seguretat i cobertura de necessitats bàsiques tant a dones com a les seves filles i fills acollides, alhora que les ubica en un espai de vida lliure de violència i amb un suport professional especialitzat les 24h de tots els dies de l'any.

Davant el diferents indicadors que ens mostren les seqüeles de la violència masclista i les accions de millora que s'estableixen en els Plans de Treball, constatem que en el decurs

del seu temps de convivència al recurs, tant les dones com la mainada, adolescents i joves que les acompanyen, mostren millores en moltes de les àrees.

Donar acollida temporal suposa que, en aquest any, hem cobert les necessitats bàsiques de 20 dones i 19 filles i fills. Pel que fa als menors, molts d'ells han arribat amb problemes cognitius i de conducta, aïllament, agressivitat, tristesa, por, entre d'altres. En la majoria d'aquests menors s'ha aconseguit una millora física i emocional considerable, a més a més d'una estabilitat a nivell d'escolarització i estudis tot i la situació en la que ens hem trobat a nivell mundial causada per la Covid-19: **7 dels infants/adolescents acollits van suspendre totalment els estudis des de març 2020 fins que es va reprendre l'activitat lectiva del següent curs, per causa del confinament domiciliari.**

Respecte a les dones, també podem parlar d'una millora general: les dones dormen millor, tenen millor salut, riuen més, es mostren més comunicatives i empàtiques, així com prenen major consciència de gaudir d'espais d'autocura i, a la vegada, per prendre cura de les seves filles i fills. Podem parlar doncs d'una recuperació important, com a dones i com a mares.

Pel que fa al treball sobre la violència viscuda, **pràcticament la totalitat de dones han identificat la violència viscuda i han identificat també altres situacions de discriminació; han reconegut valors i capacitats personals, fent un procés de canvi important.**

En relació a les dones que han treballat l'objectiu de trobar feina, reconeixem que ha sigut un any molt complicat: 2 dones van perdre la seva feina per causa directa de la Covid-19, havent de sustentar-se econòmicament amb prestacions. En general, però, tot i els entrebancs que la pandèmia ha generat, **de les 15 dones que han causat sortida del recurs aquest any 2020, 7 ho han fet amb feina (amb o sense contracte) i 5 es troben en recerca de feina de forma activa en el moment de la sortida.**

Les sortides laborals han estat majoritàriament, com el passat any 2019, en els sectors de neteja, cambrera de pisos i hostaleria. Són llocs de treball molt feminitzats i precaris: per aquest motiu no és d'estranyar que siguin dels primers llocs als que poden accedir des de la pròpia situació d'inici en el procés de recuperació de la violència masclista viscuda. Algunes d'elles, però, a partir d'aquí milloren les condicions laborals i aprofitant les oportunitats que el propi mercat de treball els pugui oferir.

A nivell d'habitatge, no s'ha aconseguit el grau d'autonomia desitjable: 9 de les sortides han estat per derivació a un altre recurs o pisos d'acollida/suport. Cinc dones van trobar allotjament per mitjans propis (la majoria compartint pis) i en 1 cas no tenim coneixement perquè fou una desaparició. Com ja hem valorat anteriorment, la mitja d'ingressos que rebien a la sortida del recurs era de 500€ mensuals fet que no afavoreix que les sortides siguin de major qualitat en relació a l'habitatge.

6.- INTERVENCIÓ

La intervenció de l'equip educatiu de la Casa d'Acollida de LligamDona, té una mirada individualitzada sobre cada situació o cas. Atenent al Model Ecològic esmentat, aquesta mirada individualitzada és simultània en relació a cada un dels sistemes en que es troba immersa cada persona acollida als nostres recursos.

Per altra banda, l'acurada intervenció individualitza, s'articula amb la perspectiva de treball col·lectiu, com a recurs de tipologia grupal i per tant de convivència.

Es treballen els diferents aspectes que incideixen en una convivència òptima per tal de que el processos individuals puguin ser el més exitosos possibles i en surtin amb bones perspectives i capacitats per a la vida autònoma d'elles mateixes i de les seves filles i fills a càrrec, si s'escau. Les dificultats, els conflictes, la diversitat de bagatges de les diferents persones, es converteixen en moments de possibilitat individual i col·lectiva d'aprenentatge d'estratègies, resolució de conflictes, etc., útils per afrontar una vida fora

del recurs de manera més autònoma i assertiva que faciliti guiar el seu esdevenir d'acord amb els seu pla de vida.

La referent de cada cas és la professional que farà el vincle i seguiment més individualitzat i proper, així com mantindrà la interlocució i coordinació amb d'altres serveis i professionals que intervenen sobre un mateix cas, durant tot el procés de recuperació de la dona i les seves filles dins el nostre recurs, així com realitzarà un breu seguiment en el moment de sortida i canvi de referents externs de la dona, si s'escau, vetllant per una bona vinculació de la dona i cada membre de la unitat familiar, amb els seus referents de suport i xarxa social.

Aquesta professional realitza les següents funcions:

- **Sessions de referència i acompanyament**, per escoltar, valorar i acompanyar en processos de recerca de feina, gestions, recerca d'habitatge.... Acompanyament a la dona en la presa de decisions i desenvolupament del seu pla de treball individual.
- **Acompanyaments a gestions administratives, jurídiques, mèdiques, etc.** Amb l'objectiu de donar suport a les dones i afavorir el coneixement de l'entorn i l'accés als serveis i recursos. Són acompanyaments realitzats tant per les professionals com per persones voluntàries que col·laboren amb l'entitat i sempre prioritant la capacitat i potenciació de l'autonomia de cada dona.
- **Pla de treball.** Passat el període d'adaptació al recurs, es concreta un Pla de Treball per a cada dona -i les seves filles i fills, si s'escau- a tres bandes: la dona, el servei derivant i la professional referent de Lligam. L'objectiu és traçar un pla consensuat del procés individual a seguir, els objectius entremitjos a anar assolint i les accions concretes que aquests comporten.

- **Seguiment de Pla de treball** es revisa cada dos mesos i durant aquest temps, les coordinacions es realitzen de manera continuada.
- **La supervisió de casos:** Mensualment reflexionem en profunditat i compartim les diferents aproximacions i mirades de les membres de l'equip en relació a un cas. Per aquest treball més reflexiu comptem amb el suport d'una professional coneixedora dels efectes de la violència masclista en filles i fills, i en les dones adultes, així com dels processos de recuperació de la mateixa sempre amb perspectiva de gènere. En el decurs d'aquest any 2020 la Supervisió ha estat a càrrec de Cristina Garaizabal.

La intervenció de l'equip de la Casa es concreta en Activitats individuals, Activitats Grupals i Activitats fora de la Casa, aquesta última es va veure interrompuda al març per situació de pandèmia.

Aquest fet, ha provocat que enguany es realitzin més activitats dins la casa i d'altres amb noves modalitats: online i/o sessions telefòniques.

La intervenció de l'equip socioeducatiu de la Casa d'Acollida de Lligam, es concreta en 4 eixos transversals que articulen la intervenció tant en un sentit individual com col·lectiu. Es per aquest motiu **que la nostra intervenció conjuga simultàniament la perspectiva individual i la grupal.**

En el decurs del 2020 vam consolidar i implementar aquests quatre eixos d'intervenció, que tot seguit passem a descriure i que enguany ens han facilitat l'abordatge de la situació extraordinària i imprevisible generada per la pandèmia de la Covid-19.

6.1. Eix Nutrició i Benestar:

Si tenim present la Piràmide de Maslow¹, ens trobem amb que l'alimentació forma part d'un conjunt de necessitats fisiològiques que requerim assolir per tal de trobar-nos bé a nivell físic. Cobrir aquestes necessitats ens permetrà cercar com cobrir altres àrees com podrien ser la de seguretat, afiliació, etc. L'esser humà si no cobreix aquestes necessitats fisiològiques difícilment podrà abordar altres necessitats (com la de reconeixement o autorealització), perquè els seus esforços es veuran dirigits cap a l'obtenció d'aliment, descans o oxigen per respirar.

Considerem que cobrir aquesta necessitat ha d'anar més enllà que només alimentar-nos sinó que també és important com ens alimentem: el que mengem és la clau de la salut integral d'un subjecte.

Poder alimentar-nos de forma adient, amb productes de qualitat, variats i que saciïn totes les nostres necessitats nutricionals ens aporta tant benestar físic com anímic.

Per tant, valorem que l'alimentació juga un paper bàsic en la recuperació física i emocional.

L'elecció del que mengem i com ho mengem és per tant complexa i és un reflex de les nostres actituds cap a nosaltres mateixes i cap al nostre entorn. Per això creiem que tot el relacionat amb l'alimentació és educable.

Cal tenir present, que l'alimentació, tot i ser un fet fisiològic, té també un component social i cultural que no es pot oblidar: és signe d'identitat, un vincle de comunicació i pertinença, font de satisfacció, etc. A més, val a

---

¹ Maslow, A. (1982) Teoría de la motivación humana.

dir, que no tothom segueix modalitats alimentaries tradicionals, optant per d'altres com l'alimentació ovo-lacto-vegetariana, vegana, crudiveganisme, etc. I si tenim en compte la varietat de referents culturals que coexisteixen a la Casa d'Acollida, trobem una gran diversitat i complexitat en llur gestió quotidiana.

La incidència de l'alimentació la Casa d'Acollida és evident per la seva funció bàsica nutricional però també per la repercussió en el grau de satisfacció, doncs com dèiem l'alimentació és un vehicle de relació individual i col·lectiva.

Des de la Casa d'Acollida hem apostat sempre pel menjar fet a casa per les pròpies residents, sense càterings, permetent compartir la diversitat cultural amb l'equilibri alimentari a més de potenciar l'autonomia personal de les dones. Ens trobem també, amb el fet que cuinar per altres persones té cert vincle amb "cuidar a l'altre": ens oferim, ens mostrem i rebem un feedback de l'altre.

Per tant, la realització dels menús setmanals té molta importància en el nostre servei degut a la seva complexitat: creiem que s'han de cuidar per tal de combinar l'equilibri saludable en quant a aliments amb els trets culturals i de identitat de cada resident, tenint també present les preferències individuals així com les dietes per raó de salut o creences, afavorint el benestar de tota persona resident al servei.

Disposar d'un eix de nutrició ens permet incidir en els hàbits relacionats amb l'alimentació, els hàbits d'higiene i descans i en com equilibrar una bona alimentació amb una bona gestió de despesa econòmica: ho trobem una oportunitat per dur a terme un

treball educatiu complet. Assolir un equilibri personal en la gestió d'aquest eix, contribueix a augmentar l'autoestima i a reforçar l'autonomia personal.

Per últim, no podem oblidar les nenes i nens acollides al recurs, ja que caldrà tenir en compte les necessitats concretes referides a les seves edats: els més petits necessiten estar en un entorn que els transmeti hàbits saludables i que vetllin pel seu benestar d'acord amb el moment del cicle vital i desenvolupament fisiològic en que es trobin.

Objectiu General

- Promoure hàbits d'alimentació saludable que contribueixin a la recuperació física i emocional.

Objectius Operatius

- Realitzar una alimentació variada a través de menús equilibrats.
- Donar a conèixer algunes pautes per seguir una dieta saludable.
- Implicar a les mares a l'educació alimentària i nutricional dels seus fills i filles
- Millorar hàbits d'alimentació.

Encaminades a assolir aquests objectius, hem dut les següents accions i activitats:

Accions i activitats realitzades al 2020, de l'Eix de Nutrició i Benestar

En el decurs del 2020, aquest ha estat un dels pocs eixos que no s'ha vist afectat per la paràlisi general viscuda. De fet, l'hort, com a activitat dins la pròpia casa d'acollida ha esdevingut un agent de dinamització i participació dins la casa.

- **Renovació de la cartellera** amb informacions i orientacions sobre alimentació en general i, en concret, sobre l'alimentació infantil.
- **Adaptació de l'eina per a l'elaboració dels menús a la casa d'acollida**, Aquest 2020 hem fet una adaptació de l'eina que vem dissenyar i implementar l'any

passat. En part per ajustar-la a les preferències del grup de persones residents, a mesura que ha anat canviant. En part, perquè a mesura que l'hem anat usant, hem trobat elements que podien millorar com són la concreció de menús i varietat d'àpats, d'acord amb les diferents èpoques de l'any...etc.

- **Manteniment de l' hort urbà** dins la mateixa casa, fent participants i implicant tant a filles i fills, com a dones residents.
- **Planificar la sembra i collita**, d'acord amb els menús equilibrats i les preferències gastronòmiques de les persones residents.
- **Facilitació de coneixements vers la meditació**, traslladant aquesta com una eina més per generar una posició activa vers el propi benestar i equilibri intern. Malauradament per causa de la pandèmia vàrem haver de deturar aquesta activitat que intentarem realitzar a través de connexió online, però no va tenir una bona acollida i de moment l'hem hagut de desestimar.

6.2.- Eix Infància, Adolescència i Joves.

Aquest Eix centralitza la tasca educativa que podem realitzar amb les dones adultes usuàries del servei però mirant cap a les seves filles i fills.

La intervenció es planteja tant amb mares com amb els mateixos infants, adolescents i joves; per aquest motiu és un treball a dues bandes i alhora grupal. Intervenim observant, fent seguiment des del dia a dia, recollint necessitats que el nucli familiar pugui expressar, a través d'espais individuals o espais de joc, en el cas dels infants; donant espai a que l'adult referent sigui coneixedora, aprovi i es posicioni com un agent actiu, de cara a l'acció concreta que es plantegi realitzar amb les seves filles i fills.

Objectiu general

- Identificar, prevenir i pal·liar els efectes perjudicials per a infants, adolescents i joves d'una mesura tant disruptiva de la seva quotidianitat com és traslladar-se a una Casa d'Acollida.

Objectius operatius

- Donar resposta mitjançant diferents propostes educatives, a noves necessitats que puguin sorgir del fet de residir en un recurs d'acolliment temporal.
- Atendre les demandes de l'infant, adolescent o jove respecte a la seva nova situació residencial, ja sigui a través de la mare referent o d'ell/ella mateix/a; per reduir, en la mesura del possible, l'impacte que hagi generat el canvi bruscat de residència i entorn social i relacional.
- Posar l'infant, adolescent o jove en el centre de la mirada i la intervenció, acollint tant la situació de la que ve, com la situació en el propi recurs, com la previsió de la futura situació un cop fora del recurs i l'impacte que estigui tenint en la menor.
- Amb la mirada posada en l'objectiu de l'eix Infància, Adolescència i Joves - **incidir, prevenir i pal·liar els efectes negatius que en infants, adolescents i joves, que puguin ser inherents al fet de residir en un recurs d'acolliment temporal, havent canviat sobtadament de lloc de residència-** a continuació descrivim les activitats realitzades.

Accions i activitats realitzades al 2020, de l'Eix Infants, Adolescents i Joves

Per causa de la pandèmia, aquest ha estat un eix en bona mesura alterat, respecte les activitats previstes, però sostingut en la seva orientació als objectius descrits. Tanmateix, s'ha posat de manifest la necessitat i oportunitat que existís aquest eix, per fer front a la casuística infantil i llur afectació amb la situació de pandèmia, que no només els ha

generat situacions imprevisibles com deixar d'anar a l'escola, sinó que ha tingut repercussions en el seu estat d'ànim, llur socialització i ritme quotidià.

Des de l'inici de la situació de pandèmia i mesures implementades per les autoritats, i amb la mirada posada en infants, adolescent si joves acollits a la casa, gràcies a l'Eix, vam partir de la premissa que el fet de conviure en un espai amb més nuclis familiars que els propis havia d'esdevenir una avantatge i no pas un inconvenient i amb aquesta mirada ens posarem a treballar col·laborant amb les mares acollides i per extensió s'hi van acabar afegint la majoria de dones residents, independentment que tinguessin fills a càrrec o no.

El resultat fou la complicitat i complementarietat en l'organització de la Casa d'Acollida disposant d'un horari (rutina) que contemplés les necessitats de totes les persones menors d'edat acollides, establint pel matí un espai d'estudi d'ús exclusiu per les més grans on podien disposar de connexió a internet amb diferents dispositius per garantir la realització de tasques escolars, connexions amb grup aula o figura de tutor del centre educatiu...etc. En canvi per les tardes es programaren activitats de caire grupal on prenen més protagonisme els infants de menor edat i en els que les pròpies dones (mares o no), les educadores o fins i tot les adolescents, podien guiar una activitat que finalment gaudia tota la casa: alguns d'ells foren de bijuteria, cuina i rebosteria, temps de ballar, cinema a la casa...etc. En aquesta línia fou molt oportú l'ofertament des de l'Ajuntament de Barcelona de dues sessions online amb Pallasses Sense Fronteres.

Atenent a la finalització de curs, des de la Casa d'Acollida es va fer un reforç intens i proper tant a mare com a adolescent que finalitzava ESO i es trobava fent un canvi de cicle. En aquest cas, fins i tot es va disposar d'un voluntari que a través de connexió online va oferir reforç per preparar les assignatures de ciències de cara a l'examen. El resultat fou molt positiu, no només perquè va aprovar els exàmens, sinó perquè la menor va constatar que

era al seu abast superar aquelles assignatures (mates, física i química) que sempre havia considerat s'escapaven a la seva capacitat.

De manera sistematitzada, a continuació s'anomenen les activitats que en el decurs del 2020, s'han dut a terme des de l'Eix d'Infància, Adolescència i Joves:

- Entrevistes amb la Mares.
- Entrevista amb menors.
- Pla d'Adaptació del recurs i del procés.
- Creació d'espais i activitats comuns amb d'altres infants, adolescents i/o joves, així com intergeneracional.
- Assemblees de mares.
- Assemblees de Infants.
- Espai d'Estudi compartit.
- Espai d'Estudi individual.

6.3.- Eix d'Inserció Laboral

Definim la Inserció Laboral com un procés en el qual la dona és protagonista del seu propi canvi i l'educadora social referent de l'Eix d'Inserció Laboral fa la funció d'orientar, amb l'objectiu de promoure un procés d'aprenentatge per adquirir competències i millorar l'ocupabilitat, o recuperar-se dels danys produïts per la violència viscuda i/o el procés d'exclusió, vivència de vulnerabilitat...etc. en tot allò relatiu a l'accés i manteniment d'un lloc de treball.

Ajudar a recuperar l'autoestima vers el seu procés d'inserció laboral, implica promoure la desculpabilització, afrontar els sentiments d'indefensió, confusió i victimització. Alhora que és necessari un treball de revisió i reajustament de les habilitats d'autocura, d'autoconeixement, relació amb l'entorn, presa de decisions, habilitats socials i laborals.

I tot això, de manera diferenciada per a cada dona, doncs no totes requeriran treballar ni abordar les mateixes competències, ni sentiments.

Les dones que conviuen a la Casa d'Acollida de LligamDona disposen d'un "Pla de Treball" individual en el qual s'hi reflexen els objectius i mitjans per incrementar el grau d'autonomia per afrontar la seva pròpia vida un cop finalitzada la seva estada al nostre recurs. Aquest Pla de Treball és pactat entre les professionals derivants referents, l'educadora referent del servei d'acolliment i la dona com a protagonista.

Aquest Pla de Treball, contempla objectius d'Inserció Laboral en la mesura i moment òptim per a cada dona, tenint en compte el seu treball de recuperació de la violència masclista viscuda. Dins d'aquests objectius establerts a tres bandes, la referent d'inserció laboral assessora a la referent de cas del recurs i es coordina de manera continuada amb insertora de servei derivant.

Objectiu general

- Incrementar les possibilitats d'accés i manteniment d'un lloc de treball que permeti l'autonomia econòmica i de cada dona acollida, en el context socioeconòmic en que està immersa.

Objectius Operatius

- Iniciar o recuperar el procés d'inserció laboral amb les primeres fases d'acolliment i durant tota la seva estada.
- Articular la realitat del mercat laboral i les expectatives i accions a desenvolupar.
- Conèixer els diversos sectors ocupacionals i perfils, i anar definint les seves preferències.
- Oferir eines pràctiques de suport a la inserció laboral en relació als objectius establerts.

- Conèixer i vincular-se al serveis de suport a la inserció laboral i formatius de la comunitat.
- Promoure espais grupals de suport mutu davant la realitat actual, on poden identificar potencialitats i aspectes a treballar.
- Treballar la conciliació familiar i laboral.
- Visualitzar el moment de recuperació com un moment de possibilitat de millora
- Promoure l'autonomia i empoderament de les dones a través de l'autonomia econòmica així com desenvolupament professional personal.

Accions i activitats realitzades al 2020, de l'Eix d'Inserció Laboral

Aquest any 2020, hem hagut d'activar noves accions per pal·liar les conseqüències de la crisi sanitària, on el sector laboral i la cura de persones han estat grans protagonistes.

Durant aquest any 2020, amb la implementació de mesures covid 19, s'han paralytitzat moltes activitats laborals a les quals accedeixen les dones acollides, així com activitats formatives: noves tecnologies, alfabetització o formacions ocupacionals. Els processos d'inserció laboral s'han vist aturats, o fins i tot hem observat un retrocés en tots els Plans de Millora de les unitats familiars ateses, no podent accedir als dispositius d'acompanyament a la recerca de feina, ni als de suport social, extraescolar, ocupacional..etc.

Si parlem de dones migrades o situació irregular les repercussions de la pandèmia s'han multiplicat, vivint en un territori on la seva situació irregular no els reconeix l'accés a drets o suports en diversos àmbits: social, administratiu, ni econòmic.

La pandèmia, ha posat novament en valor, la gran feina de les dones que han de prendre cura dels seus infants, altres persones dependents, i tota la tasca de cura de la llar. Encara així, no s'han aplicat mesures per tal de poder fer front a les noves realitats, no

reconeixent els esforços que el sector femení realitza. S'ha pogut visibilitzar una desigualtat estructural diferenciada per gènere.

A totes les conseqüències i afectacions pròpies de viure violència masclista, se li sumen el cansament davant la crisi sanitària; mesos d'incertesa vers els seus futurs, on no poden fer res. La Casa d'Acollida ha estat, això sí, un lloc segur per poder mantenir-se protegida de la covid 19, amb professionals acompanyant les 24h i on s'ha compensat en bona mesura la paralització de les activitats externes, amb un increment de propostes des de la pròpia casa d'acollida, on les dones han estat protagonistes, en bona mesura.

És important remarcar tres moments durant aquest any 2020, en relació als processos d'inserció laboral, els objectius i l'acompanyament des de l'Eix d'Inserció Laboral:

1. Gener- Febrer: normalització execució d'objectius definits en projecte

- Iniciar o recuperar el procés d'inserció laboral amb les primeres fases d'acolliment i durant tota la seva estada.
- Apropar la realitat del mercat laboral i condicions demanades.
- Conèixer els diversos sectors ocupacionals i perfils, i anar definint les seves preferències.
- Oferir eines pràctiques de suport a la inserció laboral en relació als objectius establerts. Conèixer i vincular-se al serveis de suport a la inserció laboral i formatius de la comunitat.
- Promoure espais grupals de suport mutu davant la realitat actual, on poden identificar potencialitats i aspectes a treballar.
- Treballar la conciliació familiar i laboral.
- Visualitzar el moment de recuperació com un moment de possibilitat de millora
- Promoure l'autonomia i empoderament de les dones a través de l'autonomia econòmica així com desenvolupament professional/ ocupacional personal.

2. Març a Juny

- Contenció continuada, per part de les professionals, davant les conseqüències confinament domiciliari: pèrdues de feines tant el el mercat laboral formal com en l'informal, en majoria de casos com única font d'ingressos.
- Saturació estrès continuat per la cura de menors sense activitat escolar.
- Saturació i estrès vers la incertesa de futur i la paràlisi dels seus processos d'autonomia.
- Intentar vincular expectatives laborals amb futur incert, amb noves maneres de relacionar-se, ensenyant i animar a participar a les dones en dispositius i formació laboral amb el nou format online.

3. Juliol a Desembre

Reprendre poc a poc tot el objectius establerts dins d'aquest eix, que es porten a terme fora de la crisi sanitària, al mateix temps que se seguia vivint situacions de restriccions importants, i la desaparició d'alguns perfils professionals.

Hem reprès tots els objectius habituals amb més força i consciència de la necessitat de tenir una qualitat laboral, ampliar xarxa i poder aconseguir regularització administrativa.

A continuació anomenem de forma sintètica les activitats realitzades en el marc de l'Eix d'Inserció Laboral, en el decurs del 2020:

- **Diagnòstic d'ocupabilitat:** Sessions individuals on les dones poden veure que aspectes han de treballar així com identificació en relació al seu objectiu laboral o formatiu.

- **Coordinació amb serveis derivants:** es realitzar periòdicament, així com segons necessitat del procés una coordinació i seguiment dels objectius marcats en cadascú dels casos. L'objectiu és unificar missatges i sumar esforços.
- **Acció grupal:** Sessió quinzenal on es treballen diferents continguts segons el moment del grup.
- **Visualització de documentals** relacionats amb diverses temàtiques laborals.
- **Tallers de Tècniques de Recerca de Feina** o aspectes concrets de la recerca de feina.
- **Coneixement del mercat laboral:** Coneixement d'entitats, associacions del entorn comunitari.
- **Espai suport mutu:** intercanvi de pors, vivències...
- **Elaboració de Borsa de dispositius d'inserció i formació ocupacional:** D'acord amb els perfils i interessos de les dones que acollim, anem creant un borsa de serveis, empreses, centres de formació i recursos d'inserció en general, als quals podem contactar quan tenim una necessitat concreta, així com establir línies de col·laboració i coordinació per a cada cas.
- **Cartellera:** eina de difusió d'accions dels serveis en borsa, exposició de ofertes de feina, notícies del món laboral, convocatòries d'espais i activitats individuals o grupals.
- **Grup de WhatsApp** de difusió d'ofertes i cursos de formació: Grup de difusió de les dones residents i ex residents de la Casa d'Acollida, on es comparteixen ofertes de feina, recursos o altres informacions d'interès que poden trobar en serveis, carrers...etc.

6.4.- Eix de Participació Comunitària

L'eix de participació comunitària és necessari i és important en el procés de reinserció social de les persones residents a la Casa d'Acollida, de manera que cal entendre la participació com inserció social i com a part del procés d'apoderament de les dones.

Els llaços amb la comunitat, teixit o entorn social es veuen molt debilitats fruit de la violència viscuda i/o de l'exclusió social.

No obstant això, la vinculació amb els recursos comunitaris, així com la realització d'activitats d'oci resulten factors protectors de l'aïllament, fomenten el restabliment de la xarxa social, d'igual manera que l'autonomia i independència en la resolució de problemes; sabent i podent fer ús dels mitjans i recursos existents. Així mateix, una adequada gestió de el temps lliure i d'oci és un factor imprescindible d'autocura de la salut emocional de les persones, de la pròpia autoregulació i del benestar.

Considerem la participació comunitària com un element de suport mutu, de benestar i també d'exercici amb plenitud de la condició de ciutadana. Habitar, viure i participar del nostre entorn social més immediat, dota al ser humà de l'oportunitat d'aferrament a la comunitat que retorna oportunitats d'identitat, llaços de suport mutu i d'intercanvis, necessaris per a la existència humana, en tant que ésser viu eminentment social i gregari. Transitar d'entorns de relacions on la violència masclista ha marcat significativament una pauta o patró de relació, cap a d'altres tipus i espais i relacions, és en sí reparador i suma vers la recuperació i autonomia de les persones que han viscut situacions de violència masclista.

Totes les necessitats a les que dóna resposta la participació comunitària, així com els beneficis que aporta; en aquest any 2020 s'han fet més evidents que mai pel fet d'haver-se'n vist privades en la seva totalitat o en bona mesura. Aquest 2020 ha dificultat poder gaudir d'espais d'oci, i compartir-los amb d'altres persones de la comunitat, tampoc ha estat fàcil contactar amb la pròpia xarxa social i molt menys crear nous vincles i enfortir-

la etc., totes aquestes oportunitats no les han pogut obtenir i la reinserció social, entre d'altres, s'ha vist ressentida.

Per tot això, des de l'Eix de Participació Comunitària ens vam marcar els següents objectius, i els hem seguit mantenint com a fita, encara que ha estat difícil, atès la situació que ens ha portat la Covid.19:

Objectiu general

Promoure l'apoderament i l'autonomia fomentant la participació i inclusió de les usuàries en els diferents àmbits comunitaris.

Objectius específics

- Motivar la realització d'activitats d'oci i temps lliure
- Prendre consciència de les pròpies necessitats d'oci i de participació en els diferents recursos
- Donar suport i acompanyar els processos individuals d'incorporació social de les persones usuàries mitjançant la participació comunitària
- Incrementar l'accés a la informació sobre els diferents recursos i com realitzar una recerca autònoma dels mateixos
- Promoure la presa de decisions autònoma sobre la gestió de el temps lliure i la planificació de la mateixa
- Augmentar la responsabilitat de la persona com a subjecte i protagonista de la cura de la seva salut i benestar
- Desenvolupar la capacitat per a desenvolupar-se en el medi social de forma autònoma progressivament.

Accions i activitats realitzades al 2020, de l'Eix de Participació Comunitària

Amb l'objectiu d'afavorir l'exercici de ciutadania de ple dret, oferim un seguit d'activitats i sortides que vinculen les dones i mainada a espais d'oci i cultura. Amb el benentès que la cultura ajuda a alliberar i prendre consciència de les pròpies emocions i per tant, també com gaudir-les i com canalitzar-les d'acord a cada moment i situació. Així mateix, pretenen oferir espais de gaudi compartit entre les residents tant sigui entre adultes i/o amb els infants, i també a nivell intergeneracional.

Aquest any, ens hem hagut d'anar adaptant a la situació, per tant, no hem pogut fer tot allò voldríem i encara i així, hem fet les següents activitats:

- **Reunió de Tasques:** Planificació i consens per realització d'activitats domèstiques diàries de la vida quotidiana. Setmanalment té lloc una reunió amb totes les dones de la Casa, per tal d'organitzar i arribar a acords (implica negociar, exposar preferències, planificar la resta d'activitats personals previstes per la setmana...en combinació amb la resta de les dones de la casa per arribar a acords de manera assertiva). Aquest espai està dinamitzat per una professional de la Casa d'Acollida. S'han realitzat de manera regular durant tot l'any i en determinats moments ha servit per compartir informació i canvis sobre mesures de protecció i prevenció que facilitaven les autoritats sanitàries.
- **Les Assemblees de dones:** per abordar la vida en grup. La convivència del dia a dia tant de funcionament com d'oci, cultura, actualitat... que siguin d'interès per les dones, filles i fills de la casa. Hi participen totes les dones de la casa i compta amb dues professionals durant la mateixa. Aquest espai també ha pres protagonisme durant el temps de major restricció per causa de la pandèmia, essent punt de trobada de les dones adultes de la casa per organitzar-nos i generar espais compartits i individuals de gaudi, autocora i benestar.

- **Activitats lúdiques i col·lectives:** Aquest tipus d'activitat pot tenir lloc dins i fora de la Casa d'Acollida i compten amb el suport de professionals de la casa o voluntariat... segons tipus d'activitat i nombre de participants.

De vegades es promou la no presència de professionals, per deixar lloc a un espai relacional espontani, no mediat per professionals.

Aquest any però, s'han promogut activitats dins de la Casa d'Acollida, per causa del confinament i hem fet activitats de tot tipus: manualitats, tallers de rebosteria, zumba, pilates, visionat de pel·lícules, Circ, etc... Bona part d'aquestes activitats han comptat amb el lideratge de les pròpies dones (especialment durant el confinament domiciliari) i de les educadores.

Així mateix, hem comptat amb la possibilitat d'oferir dues sessions online de PALLASSES SENSE FRONTERES, mitjançant

la coordinació que ha realitzat l'Ajuntament de Barcelona. Fou una activitat molt ben rebuda tant per infants com per les adultes. Una es va realitzar en ple confinament domiciliari i la segona a l'estiu. Ambdues, en moments en que l'oferta exterior era inexistente i en canvi els infants es trobaven sense activitat escolar des del Març.

- **Activitats festives:** Festes del barri, festes de la Mercè, Revetlla de Sant Joan, Cavalcada de Reis, Carnestoltes, la Castanyada, Caga tió, Nadal, Cap d'Any, Sant Jordi, pasqua, aniversaris, festes de comiat, festa anual de l'Associació Lligam, Dia de la Dona, dia per l'eliminació de la violència masclista...etc. amb tot hem pogut celebrar-ho a la casa i intentant fer caliu amb les dones residents de la casa.

- **Activitats socioculturals:** Sortides conjuntes a activitats de l'Apropa cultura, Cosmocaixa, la nit dels museus, espectacles en Centres Cívics o d'altres. Compten amb el suport de professionals de la casa o voluntariat... segons tipus d'activitat i

nombre de participants. Aquest 2020 al febrer vam poder gaudir del Liceu mitjançant l'Apropa cultura i ja no hem pogut assistir a cap altre espectacle ja que aquesta organització s'ha de fer amb temps i quan hem volgut fer-ho s'han hagut d'anular per les noves mesures del govern per fer front a la pandèmia.

- **Activitats de coneixement del barri:** sortida a la biblioteca, participació en la comissió de festes del barri. Aquesta última com a activitat setmanal i comptant amb el suport de voluntariat de la casa d'acollida. Aquesta activitat es va paraitzar amb el confinament i encara no s'ha tornat a reiniciar.

- **Activitats específiques:** passejades setmanals, hort urbà, meditació, artteràpia,

etc. Habitualment aquestes activitats són liderades per personal especialitzat en cada matèria, vinculades a l'Associació Lligam a través del seu voluntariat. Aquestes

activitats les hem pogut mantenir quan no hi ha hagut un confinament estricte i en algunes ocasions s'han pogut fer sessions online. A la fotografia podem veure un Taller d'autocura i estètica que va liderar una dona resident a la Casa d'Acollida i on s'hi van apuntar grans i xics.

- **Cartellera:** s'anuncien activitats de tot tipus, tot fent un filtratge, per a que puguin cercar la que més els hi interessi. I així, puguin anar individualment pel seu compte. Aquest any però ha estat més complicat ja que ha estat difícil poder anunciar activitats ja que quan s'han pogut fer potser en l'últim moment s'anul·laven, etc...

6.5.- Voluntariat

Habitualment i de forma transversal, tots els eixos compten amb el suport de persones voluntàries que faciliten o reforcen el desenvolupament de les activitats descrites. Enguany, per causa de la pandèmia, hem hagut de limitar l'entrada de persones a la Casa d'Acollida, a l'estrictament necessari per a desenvolupar-hi l'activitat principal i bàsica. Tanmateix, volem agrair i reconèixer totes les persones que d'una o altra manera recolzen el nostre projecte, donant suport des del voluntariat.

En aquest any 2020, tal com era part del nostre propòsit hem iniciat l'experiència d'incorporar al cos de voluntariat de LligamDona persones que anteriorment han estat residents dels nostres recursos. L'experiència ha estat relativament curta, però amb una valoració molt positiva per totes les parts implicades. La dona que ha rebut el suport i acompanyament ha estat molt agraïda per la proximitat i facilitat de trobar-se amb una antiga resident del recurs, ja que això li facilitava sentir-se compresa. Per la persona que a realitzat el voluntariat, ha estat molt positiu trobar-se en la posició de donar suport i no només rebre'n. Des del recurs, hem gaudit com dues dones amb tantes coses en comú i tant diferents alhora, podien mútuament generar-se benestar i potenciar cada una el seu procés en curs.

Tanmateix, tot i haver reduït la presència dins el recurs a l'estrictament necessari, tal com s'ha esmentat, enguany ha estat especialment significatiu també l'aportació d'un voluntari amb l'estudi a través de connexió online, que ofert a una adolescent amb les

assignatures de mates, física i química que li han permès aprovar els exàmens i entrar a Batxillerat. Cal recordar que des de març 2020 tots els centres educatius van romandre tancats fins setembre 2020.

Altres professionals també han aportat el seu gra de sorra, amb aportacions tant especialitzades com la psicoteràpia amb infants, adolescents i joves a través del joc...etc. Un altre fou l'acompanyament a un judici que va poder rebre una resident amb força dificultats en al comprensió de l'idioma, sumada a un desplaçament a d'altre municipi i la pròpia situació del judici.

En altres ocasions el voluntariat de LligamDona ha fet acompanyaments en l'àmbit de la salut i les consultes mèdiques, facilitant la comprensió entre pacient i facultatiu.

En definitiva el conjunt de voluntariat de LligamDona en permet ajustar i individualitzar l'acompanyament de cada resident en el seu moment concret de procés de recuperació i en la seva particularitat com a persona.

7.- RESULTATS, GRAU DE SATISFACCIÓ DONES I PROPOSTES DE MILLORA

7.1.- Resultats

Pel que fa al nombre de persones ateses, aquest any 2020 hem ates 2 dones i 7 fills/es més que al 2019. Tanmateix, hem realitzat 274 atencions més que l'any anterior. Quan els processos són llargs en el recurs, en la majoria dels casos parlem de recuperacions més integrals. El treball de coordinació amb els serveis de referència derivants és constant i sovint són equips interdisciplinars, coordinant-nos específicament per a dona i cada un dels membres del nucli familiar, en relació als diversos àmbits d'intervenció i danys a causa de la violència masclista viscuda.

Sobre la valoració de resultats obtinguts, creiem fermament que ha sigut beneficiós tant per les dones com pels seus fills/es, haver-se pogut trobar en un recurs amb atenció les 24h tot els dies l'any, durant la situació tan complexa, en la que ens hem trobat i ens trobem encara, per causa de la pandèmia; la qual ha afectat i travessat totes les àrees de la vida quotidiana: salut, habitatge, treball, administratiu, econòmic, social...etc.. Considerem que han pogut rebre recolzament i contenció emocional quan els hi ha calgut durant un llarg període de temps on la majoria dels recursos, serveis i activitats han estat inexistents o, si bé, atenent a un ritme i dinamisme molt més baix que en altres anys.

L'eix d'Infància, Adolescència i Joves ha vist alterades gran part de les activitats previstes per la Covid-19. Si bé hem trobat que la seva implantació, feta al 2019, va ser tot un encert degut a que ha facilitat l'abordatge de situacions que no estaven previstes degudes al confinament: el tancament d'escoles i, per tant, la no assistència presencial a classes, les repercussions en l'estat emocional i de socialització dels menors, etc. Hem facilitat un recolzament en l'estudi als fills/es, vetllant per facilitar-los recursos tecnològics i hem tractat de facilitar espais d'oci i lleure per ells/es; tan mateix, hem cercat el manteniment de rutines que considerem beneficiari pel seu desenvolupament.

En l'eix de Inserció Laboral, hem vist com moltes de les activitats laborals a les quals acostumen a accedir les dones acollides, així com les formatives, s'han vist paralitzades. Això ha afectat plenament en els processos d'inserció laboral: en alguns casos, aquests processos s'han vist aturats fins gairebé finals d'any -on la situació pandèmica ha permès reprendre una mica la normalitat-, i en d'altres hem vist un retrocés en els processos degut a la pèrdua de llocs de treball. Si bé hem aprofitat per tant a nivell individual com grupal, treballar altres aspectes relacionats amb la inserció laboral com fou l'adaptació als mitjans digitals, la facilitació de cursos i tallers que fossin online, les expectatives laborals en temps d'incertesa, entre d'altres.

Pel que fa a l'eix de Participació Comunitària, creiem que al començament d'aquest 2020 seguíem les línies de futur que ens havíem plantejat, poder oferir activitats noves però malauradament amb la situació que hem hagut de viure no hem pogut oferir més volum, ni més accions específiques a cada resident.

Tot el que esperàvem construir i afiançar aquests 2020 no ha estat possible. Ens ha tocat adaptar-nos i fer més activitats de portes en dintre i ens n'hem sortit prou bé. Sobretot per la motivació i els coneixements que ha tingut l'equip professional d'educadores i la implicació de les dones residents. Tanmateix, el treball intern i de suport a nivell d'entitat, així com la coordinació directa amb el SARA i l'Ajuntament, han permès fer front a una situació tant peculiar com imprevista.

També cal a dir, que sempre varia el grup, així que hi ha coses que en moments pel tarannà de la composició de les persones residents a la casa pot anar bé i a vegades no tant. Es tracta d'anar ajustant-nos i observant els canvis i millores de manera constant.

L'any 2020 podem dir que hem assolit l'objectiu desplegar el model d'intervenció en base als quatre eixos transversals que ens permet articular processos individuals, amb la intervenció col·lectiva i grupal de convivència. Posar de manifest que aquesta organització matricial (individual versus grupal de manera simultània) ens ha estat especialment útil per abordar la situació imprevista d'aquest 2020, relativa a la pandèmia i l'impacte de les mesures de prevenció i protecció implementades.

Per aquest 2020 també ens vàrem proposar millorar el sistema de recollida d'informació i dades de l'activitat, realitzant un canvi en el sistema registral que respongui als canvis en el model d'intervenció i ens retorni informació útil per valorar i reflexionar sobre allò que fem i els seus resultats. En aquest sentit hem dissenyat i implementat una nova matriu de dades que ens facilita fer un seguiment individualitzat i grupal, segons

convingui, de les dades de perfil, situació familiar, laboral i de participació de cada resident.

En aquest direcció hem dissenyat i implementat una eina de valoració de l'impacte social de la nostra intervenció, reflectit en el procés de recuperació i autonomia de les dones que han viscut relacions i/o situacions de violència masclista. L'Eina de Mesura d'Impacte, consta d'un total de 58 indicadors agrupats per fases i àmbits, que ha estat elaborat a través del treball conjunt i participatiu amb l'equip socioeducatiu de la Casa d'Acollida de Lligam. Al moment de la redacció d'aquest informe, ens trobem realitzant el buidat final de les dades i l'elaboració d'informes individuals, atès que la pandèmia ha endarrerit les fases de desenvolupament del projecte previstes.

Un altre propòsit per aquest 2020 fou el de reforçar el suport de recursos humans i col·laboració de professionals expertes que ens permetin impulsar i desenvolupar algunes activitats iniciades enguany i alhora oferir-ne d'altres ajustades a les noves residents que s'incorporin a la Casa d'Acollida. Aquest objectiu no només no l'hem assolit, sinó que s'ha desestimat, atès que bona part del l'any hem restringit l'entrada a la Casa d'Acollida de tota persona que no fos estrictament imprescindible pel desenvolupament de l'activitat principal del recurs. I d'altra banda, s'ha vist alterada la planificació d'activitats. En canvi, hem desenvolupat una línia d'intervenció, de manera imprevista que implica la dotació d'equips de connexió telemàtica per facilitar el seguiment d'activitat i la comunicació amb l'exterior de totes les persones residents al recurs. Així, en aquest 2020 hem dotat a la Casa d'Acollida d'un portàtil i dues tauletes per a ús de les residents.

7.2.- Grau de Satisfacció Dones

En el marc del procediment de sortida del recurs, es realitza la valoració del grau de satisfacció de les dones acollides. Aquest s'avalua mitjançant un qüestionari anònim i

voluntari que emplenen les pròpies dones. Amb el benentès que si tenen alguna dificultat idiomàtica se'ls facilita suport directament des de l'equip educatiu o a través de voluntariat de LligamDona o fins i tot amb el suport d'alumnes en pràctiques.

El qüestionari de satisfacció, consta de 10 preguntes amb resposta tancada (tipus test) i dues preguntes obertes: l'una en relació a "Aspectes a Millorar" en el recurs i l'altra sota l'epígraf de "Comentaris".

En el decurs del 2020 han respost el qüestionari de satisfacció un total de 6 dones (40%), del total de 15 dones que han finalitzat la seva estada al recurs. Aquest percentatge s'explica pel fet que algunes dones no volen emplenar-lo i aquest és de caire voluntari. I d'altres (la majoria, tot i que no ho tenim enregistrat) per causa de la manca de temps entre fer l'equipatge; organitzar algun event o acte de comiat a la casa amb residents i professionals i tot el neguit que mica en mica els sobrevé, conforme s'acosta el moment de marxar. En aquest sentit, ajudaria el disposar d'una mica més de previsió en la concreció de data de sortida, ja que sovint es fan sortides de manera una mica precipitada.

A continuació reflectim els resultats obtinguts per a cada ítem del qüestionari de satisfacció de les dones residents.

	SI, totes	Gairebé totes	Alguna	Cap / Ninguna	TOTAL respostes
1.- Creus que has tingut les necessitats bàsiques cobertes (higiene, alimentació, salut...etc)?	4	2	0	0	6

En el primer ítem més de la meitat de les dones han vist cobertes en la seva totalitat les seves necessitats bàsiques, mentre que una tercera part d'elles ha trobat a faltar algun producte en el transcurs de la seva estada a la casa. El 100% de les respostes es situen en un elevat grau de satisfacció, respecte la cobertura de les seves necessitats bàsiques. Tot

i que prenem nota que cal fer seguiment per determinar la naturalesa de les mancances detectades per dues dones.

	Suficient	Poc	Gens	TOTAL respostes
2.- Has sigut informada de les normes i funcionament d'ela casa en tot moment?	6	0	0	6

En el 100% de les respostes del segon ítem, s'ha valorat que el grau de coneixement de les normes de funcionament del recurs han estat al seu abast i de manera entenedora.

3.- Valora de l'1 al 5 els següents aspectes: 1 és malament i 5 és molt bé						
	1	2	3	4	5	TOTAL respostes
3.1.- Organització tasques neteja	0	0	1	4	1	6
3.2.- Utilitat de les assemblees	0	0	2	2	2	6
3.3.- Organització tasques de la cuina	0	0	1	2	3	6
3.4.- Menús setmanals	0	0	2	1	3	6
3.5.-Horaris	0	0	1	0	5	6
3.6.- Activitats Realitzades	0	0	1	3	2	6

El tercer ítem té a veure amb la logística i l'organització interna de la casa quant a tasques, menús, i horaris. Tots els ítems s'han valorat positivament de manera majoritària, ja que en cap cas hi ha hagut puntuació per sota de 3 (sobre 5). Per la banda baixa (puntuació de 3) destaquen la Utilitat de les Assemblees i la composició de Menús, com els aspectes a millorar. Entenem que ambdós qüestions són molt sensibles i complexes. El primer perquè remet a l'assertivitat (pròpia i aliena) que en ocasions la seva falta de pràctica és difícil de sostenir. I la segona perquè a part de la component cultural (important varietat en el nostre recurs) té molt a veure amb la subjectivitat, els hàbits i pautes adquirides entorn de l'alimentació i també en relació a tot allò que la biografia de cada dona ha transcorregut entorn de la taula, com a moment de socialització primària. Es precisament perquè sabem que ambdós aspectes són sensibles i complexes, que considerem necessari seguir realitzant un seguiment i ajustament o adaptació a cada grup de residents, de

manera acurada. De fet, la qüestió de l'alimentació i els menús, s'emmarca en un Eix d'intervenció: Nutrició i Benestar.

D'altra banda, en al franja més alta de valoració trobem els Horaris, en primer terme. En el qual coincideixen en la màxima puntuació pràcticament totes les respostes. Seguit de l'organització de tasques i la composició de Menús, ambdues amb la mateixa puntuació, el 50% de les respostes. De fet, l'ítem de Menús, destaca per aglutinar un terç (30%) de les respostes per la banda baixa (puntuació de 3 sobre 5) i alhora per acumular la meitat (50%) de les respostes en la màxima puntuació (puntuació de 5 sobre 5). Com hem esmentat, si hi ha quelcom difícil d'agradar a tothom és en el menú. No deixem de prestar-hi atenció i cura per arribar al màxim de gustos.

	Bona	Regular	Dolenta	TOTAL respostes
4.- Com valora la relació que has mantingut amb les professionals de la Casa?	5	1	0	6

En l'ítem 4, pràcticament la totalitat de les respostes es situen en la màxima puntuació, en el relatiu a la valoració de la relació mantinguda amb les professionals. I alhora no deixem de prestar atenció a una puntuació que sense ser Dolenta, no ha esdevingut la idònia. Cal fer una mirada crítica i àmplia a cada situació per no deixar de cercar el millor encaix entre l'equip i cada una de les dones acollides a la casa en el seu moment i vivència particular en que es troben.

	Bona	Regular	Dolenta	TOTAL respostes
5.- Com ha estat el clima de convivència a la Casa?	3	3	0	6

L'ítem que valora el clima de convivència percebut per les dones residents, destaca per obtenir exactament el mateix nombre de respostes en la màxima puntuació, que en la puntuació intermitja. En cap cas, s'obté una puntuació Dolenta.

Aquesta és una qüestió que pren molta atenció de l'equip, ja que hi ha composicions de grup de residents amb posicions molt diverses i complexes de compatibilitzar. Tanmateix, enguany la situació de convivència s'ha vist intensificada tant per la situació de confinament domiciliari i en alguns casos confinament a la pròpia habitació, com per la situació general de pandèmia que ha tensionat força els estats d'ànim.

	Si, sempre	De vegades	Poques vegades	Mai	TOTAL respostes
6.- Sempre que has volgut tenir un espai per la teva intimitat, l'has trobat?	5	1	0	0	6

Respecte de la percepció del grau d'intimitat disponible dins el recurs, pràcticament la totalitat de les respostes s'han situat a la màxima puntuació, amb un grau de satisfacció corresponent a sentir disponibilitat per gaudir de privacitat i intimitat. Aquest és un fet important, sobre el qual vetllem i posem cura, tenint en compte que per fer procés cal disposar d'espai i temps on l'atenció i el protagonisme estiguin més en una mateixa que a l'entorn.

	Si, sempre	De vegades	Poques vegades	Mai	TOTAL respostes
7.- Has disposat d'espais per parlar i ser escoltada quan ho has necessitat?	6	0	0	0	6

La totalitat de respostes es situen en la valoració més alta, essent que el 100% de les dones afirmen haver disposat sempre dels espais per a parlar i ser escoltada quan ho ha necessitat.

	Si, sempre	De vegades	Poques vegades	Mai	TOTAL respostes
8.- La dinàmica de la casa ha facilitat les teves responsabilitats com a mare?	4	0	1	0	5

Les respostes de les dones que han vingut acompanyades de filles i fills, pràcticament en la seva totalitat responen al 8è ítem amb la màxima puntuació, destacant que la dinàmica

de la casa els ha facilitat exercir la seva funció marental. Tot i això hi ha una resposta que es situa en la valoració de poques vegades i aquesta, sense ser una mala resposta ens convida a aplicar la mirada des de l'Eix d'Infància, Adolescència i Joves, per tal de cercar fórmules seguir acompanyant a les mares en llur maternatge simultàniament a la convivència amb d'altres unitats familiars i enmig d'un procés de recuperació de la violència masclista viscuda. Tot un repte.

	Suficient	Poc	Gens	TOTAL respostes
9.- T'has sentit protegida i segura a la Casa?	6	0	0	6

En el 100% de les respostes, trobem una valoració satisfactòria en relació al grau de percepció de seguretat a la casa. Aquest resultat ens omple de satisfacció, essent un punt fonamental per a la recuperació i procés d'autonomia que promou el recurs.

	Molt positiva	Positiva	Negativa	Molt negativa	TOTAL respostes
10.- Valoració de l'estada a la casa	4	2	0	0	6

El desè ítem té a veure amb la valoració global que fa la dona, respecte del seu pas i experiència viscuda a la casa; Més de la meitat de les respostes (66.6%) es situen en la valoració Molt Positiva. Una tercera part, valora positivament el seu temps de convivència a la nostra casa. En cap cas, hi ha una puntuació negativa o molt negativa de l'experiència.

Quant a les dues preguntes obertes:

11.- Aspectes a Millorar:

Hem trobat 3 qüestionaris amb la resposta en blanc i d'altres tres amb les següents aportacions:

- Més activitats realitzades que ajudin a crear un bon clima
- Falta mejorar la organización de la cocina después de comer y cenar. Nadie quiere lavar platos. Sólo hacer los fogones. Hay complicaciones a la hora de repartir tareas de la cocina.

12.- Comentaris:

Només hi ha hagut un qüestionari amb aquest ítem en blanc. La resta ha contingut les següents respostes:

- Gracias!!
- En el wp del mòbil de totes nosaltres tenim el nom de "casa" i penso que és molt encertat i així deuria d'ésser qualsevol millora que vulgueu fer.
- Muy bien todo. Muchas gracias
- Gracias por haberme acogido y por apoyarme hasta el último día. Ahora tengo la oportunidad de comenzar una nueva vida.
- Muchas gracias por todo.

En síntesi, **valorem els resultats com a molt positius, ahora que ens quedem amb l'atenció focalitzada en la funció de marentalitat i com facilitar-la encara més des de la casa. Així com la qüestió dels menús i la complexitat d'atendre a la diversitat de preferències, referències gastronòmiques i en algunes ocasions, també dietes per qüestions de salut.** Tanmateix, ens quedem amb la dada d'una poca quantitat de qüestionaris retornats, aspecte sobre el que tenim el **propòsit d'incidir per tal d'obtenir un major retorn del grau de satisfacció i elements concrets de valoració de les dones que han conviscut a la nostra casa.**

7.3.- Propostes de Millora

De cara al 2021, és encara difícil preveure com aniran les coses i per tant, fer una concreció en els propòsits de millora.

Entenem que algunes millores haurien de tenir a veure amb la **Participació Comunitària:** com promoure-la, malgrat la situació actual de paràlisi general.

Altra hauria de tenir a veure amb disposar d'alguna activitat que dinamitzi i cohesioni les dones i infants residents al nostre recurs, com ho ha estat disposar d'un hort dins la pròpia Casa d'Acollida.

Tanmateix, en l'Eix d'Infància, Adolescència i Joves, ens proposem seguir ajustant la nostra mirada i activitat a la variació d'edats i mobilitat dels menors acollits, volem establir una línia de responsabilitats dins la convivència segons edats que promogui el reconeixement per les tasques i aprenentatges adquirits pels infants acollits, de manera que incentivem i potenciem que segueixin desenvolupant-se i adquirint-ne de noves.

Respecte de l'Eix d'Inserció Laboral, tenim per objectiu atendre la precària situació en la que han quedat algunes de les dones residents, enfortint la nostra tasca de recerca i xarxa amb d'altres recursos i agents com són borses de treball, empreses i recursos d'inserció.

De manera transversal a tots els eixos, tenim com a propòsit pel 2021, aprofundir en l'experiència ja iniciada d'incorporar al cos de voluntariat de l'entitat, persones que hagin estat acollides als nostres recursos, com una manera de seguir oferint eines d'apoderament i vinculació positiva amb la comunitat a les dones que havent estat acollides a LligamDona es troben en fases avançades d'autonomia i alhora reforçar l'emmirallament positiu de les dones acollides actualment, que poden trobar reflectides o projectades algunes de les seves expectatives de vida en situacions reals i tangibles. Tanmateix, aquest propòsit rau en al base del nostre Pla Anual d'entitat que des del 2019 ens proposem ampliar i consolidar una base de participació i voluntariat, amb l'objectiu d'anar-los incloent en diversos estaments de l'entitat, d'acord amb els nostres valors.

Pel 2021, tenim el ferm propòsit de seguir **desenvolupant i usant la nostra eina de Mesura d'Impacte Social**, extreure'n resultats i realitzar la difusió corresponent. En aquest sentit l'entitat es compromet a cercar el finançament oportú per realitzar-ho.

Finalment i en clau interna, ens proposem **incrementar el nombre de qüestionaris de satisfacció** que ens retornen emplenats les dones, en el marc del protocol de sortida del recurs, un cop finalitzen la seva convivència amb nosaltres, per tal d'obtenir un retorn i una possibilitat d'incloure i valorar millores des de la perspectiva de qui usa el nostre recurs. Així mateix, identifiquem la necessitat de disposar d'una eina de valoració del grau de satisfacció per a infants, adolescents i joves; de manera que també puguem disposar del seu retorn i ajustar el recurs al màxim possible a les seves preferències i necessitats.

Meritxell Vegué
Directora Tècnica
Associació Lligam

Barcelona, 25 febrer 2021